

PAIMENNUSKOKEEN KOE-, LAJI- JA ARVOSTELUOHJEET

(paimentaville roduille FCI:n roturyhmistä 1, 2 ja 5, poissulkien bordercolliet ja kelpiet)

Hyväksytty Kennelliitossa 8.12.2011. Voimassa 1.5.2012 alkaen.

Muutokset hyväksytty Kennelliitossa 5.3.2013. Voimassa 1.4.2013 alkaen.

YLEISTÄ:

1. Kokeet järjestetään sääntöihin liittyvien koe- ja lajiohjeiden mukaisesti. Koeluokkien suoritusjärjestyksen päättää järjestäjä, ellei koeohje toisin määrää.
2. Kokeen järjestämisessä otetaan huomioon koeohjeen määrittelemät keliolosuhteet ja niihin liittyvät rajoitteet.
3. Kokeen järjestämiseksi siihen on osallistuttava vähintään 5 koiraa ja koiraa ei voida ilmoittaa kuin yhteen suoritukseen per koe tai taipumustesti.
4. Kussakin luokassa suoritusjärjestys määrätään arpomalla. Poikkeuksena kiimassa olevat nartut, jotka suorittavat kokeen luokkansa viimeisenä.
5. Koiran ohjaajaa ei voi vaihtaa kesken kokeen.
6. Koiranohjaaja saa ohjata koiraa suullisesti tai pillillä. Kokeen luonteen vuoksi esimerkiksi liikuntarajoitteinen henkilö ei voi vaatia erityisjärjestelyitä ohjauksensa tueksi, mutta hänellä on oikeus ohjata koiraansa myös tavanomaisesta poikkeavalla tavalla, mikäli tuomari katsoo sen olevan tarkoituksenmukaista kokeen onnistumisen kannalta.
7. Koiran turvallisuuden takia ei kokeen suorituksen aikana saa olla yllään pantaa, valjaita tai suojavaatteita, mutta näkökenttää häiritsevät karvat voidaan sitoa kiinni.
8. Tehtäväänsä osaamattoman koiran suoritus voidaan keskeyttää. Myös koiranohjaaja saa keskeyttää kokeen ilmoittamalla tästä tuomarille.
Jos koira joudutaan hylkäämään yleisen aggressiivisuuden vuoksi, tai jos se puree esimerkiksi toimihenkilöä / kokeeseen osallistujaa / yleisöä, noudatetaan Kennelliiton koiran käyttäytymistä kokeessa säätelevää ohjeistusta.
9. Tulosten mennessä tasan, paremmuus ratkaistaan lajiohjeessa mainitulla tavalla.
10. Jos toinen koira häiritsee jotain kokeeseen osallistuvaa koiraa, saa häiritetty koira tuomarin luvalla uusia suorituksen. Kuitenkin niin, että häiriötilanteeseen mennessä suoritettujen osa-alueiden pisteet säilyvät ennallaan ja suoritusta jatketaan seuraavasta osa-alueesta. Myös mikäli varikkokoirien toiminta aiheuttaa häiriötä esim. kilpailuryhmän siirron jälkeen lampaiden käyttäytyminen poikkeaa normaalista, voi tuomari vaihdattaa ryhmän tai osan siitä. Tasapuolisen kilpailutilanteen mahdollistamiseksi osallistujille tuomari voi tällaisessa tilanteessa pyytää samalla varikkokoirien vaihtamista kokeneempiin.
11. Kaikissa kokeissa on paikan päällä oltava vähintään yksi ko. koemuodon kortillinen koetoimitsija ja koevastaava.
12. Paimennuskokeet voidaan järjestää kansallisina tai kansainvälisinä.

PAIMENNUSKOKEESEEN LIITTYVÄT OHJEET

ROTUJEN KOE-JA KILPAILUOIKEUKSISTA

1. Paimennuskokeeseen voivat osallistua kaikki FCI:n rekisteröimät paimenkoirarodut ryhmistä 1,2 ja 5 -paitsi bordercollie ja australian kelpie.
2. Myös muut FCI:n rekisteröimät rodut voivat osallistua paimennuskokeeseen suoritettuaan esikokeen hyväksytyksi. Nämä rodut saavuttavat kilpailuoikeuden kun vähintään 5 saman rodun edustajaa on suorittanut esikokeen hyväksytyksi ja kun rotujärjestö on tehnyt päätöksen kilpailuoikeuden anomisesta.
3. Vasta kilpailuoikeuden saamisen jälkeen voi rotujärjestö asettaa perinteisen paimennuksen esikokeen viralliseksi rodunomaiseksi kokeeksi, jonka koetulos oikeuttaa muotovalionarvoon.
4. Vain pysyvän kilpailuoikeuden omaavan rodun edustaja voi saada paimennusvalion arvon.
5. Yksittäisenä rodun edustajana koira voi kuitenkin saavuttaa koulutustunnukset Perinteisen Paimennuksen esikokeesta ja Perinteisen paimennuskokeen luokista 1,2 ja 3.

KOE-JA KILPAILUOIKEUDEN MENETTÄMINEN JA NIIDEN PALAUTTAMINEN:

Mikäli perinteisen paimennuskokeen kilpailuoikeuden omaavan rodun koirista ei ole kolmen viimeisen vuoden aikana yhtään koira suorittanut hyväksytyksi paimennuksen esikoetta tai saanut tulosta kilpailuluokista, menettää rotu oikeuden osallistua paimennuskokeeseen. Kennelliiton paimennuskollegion tekee esityksen kilpailuoikeuksien poistamisesta.

Tämä määräys ei koske FCI:n paimenkoirarotuja ryhmistä 1,2 ja 5 (poislukien bordecolliet ja kelpiet)

Ohjeen mukaan vähimmäiskäyntejä aletaan laskea rodun anottua kilpailuoikeuksia.

Kilpailuoikeuksia voidaan anoa uudestaan heti kun rotu täyttää uudestaan kaikki oikeuksien myöntämisen edellytykset.

PERINTEISEEN PAIMENNUSKOKEESEEN LIITTYVÄT OHJEET TOIMIHENKILÖISTÄ:

OHJE KOEVASTAAVISTA, KOKEESTA VASTAAVISTA TOIMIHENKILÖISTÄ, JA YLITUOMAREISTA

KOEVASTAAVA:

Kennelliiton jäsenyhdistykset ja Paimennuskollegio voivat järjestää koevastaava koulutusta.

Koulutuksen järjestäminen sovitaan kokeen järjestäjän, kokeen koevastaavan sekä kokeen ylituomarin kanssa,

Ylläpitääkseen taitojaan tulee koevastaavan toimia aktiivisesti koemuodon parissa tai osallistua järjestettyihin lisäkoulutuksiin.

VAATIMUKSET KOEVASTAAVILLE OVAT:

- vähintään 18 vuoden ikä
- on paimennuskokeen kilpailuoikeudet omaavan rodun rotuyhdistyksen jäsen
- on tunnettava koemuodot teoriassa
- on itse kouluttamallaan ja omistamallaan koiralla kilpaillut perinteisessä paimennuskokeessa tai vastaavassa kaikkien rotujen paimennuskokeessa saaden siitä hyväksytyt tulokset tai
- on muuten osoittanut omaavansa siihen vaadittavissa olevat tiedot ja taidot
- on osoitettava erityistä kiinnostusta paimennettavien eläinten lajityypilliseen käyttäytymiseen ja työskentelyyn paimentavan koiran kanssa.

KOEVASTAAVAN TEHTÄVÄNÄ ON:

- valita avukseen ratamestari toimimaan lammasyhmien siirroissa ja varikoilla
- toimia vastuuhenkilönä kokeen suorittamisen kannalta oleellisissa tehtävissä

KOEVASTAAVAN LAJIKOHTAINEN KOULUTUSSUUNNITELMA

Ennen koevastaava koulutukseen osallistumista henkilön on tutustuttava olemassa olevaan koesäännöstöön erityisesti niiltä osin kun säännöstössä määritellään koevastaavan tehtäviä.

Koulutuksessa käsitellään koevastaavan velvollisuudet ja tehtävät ennen koetta, sen aikana ja jälkeen sekä käydään läpi kokeen järjestämisen kannalta tärkeät käytännöt.

Käytännön harjoittelu koevastaavan kaikista tehtävistä suoritetaan paimennuskokeen yhteydessä. Harjoittelua valvoo paimennuskokeen ylituomari. Käytännön harjoittelu sisältää harjoituksia alueilta, jotka voimassaolevan koesäännöston mukaan kuuluvat koevastaavan tehtäviin. Painopiste on paimennettavien eläinten lajityypillisessä käyttäytymisessä, varikkotyöskentelyssä, ryhmien jakamisessa ja siirroissa. Omaa koiraa varikkotyöskentelyssä käyttävän koevastaavan tulee osoittaa koiran kykeneväisyys varikkotoimintoihin.

Paimennuskollegio ylläpitää koevastaavista henkilöluetteloa.

KOETOIMITSIJA:

Koetoimitsijakurssi haetaan voimassaolevien Kennelliiton ohjeiden mukaan.

Kurssin johtajana ja hänen varamiehenään voivat toimia paimennuskokeiden ylituomarit.

Paimennuskokeiden koetoimitsijakurssi (osa2) anotaan Suomen Kennelliiton voimassa olevien määräysten mukaisesti siltä kennelpiiriltä, jonka alueella kurssi järjestetään.

VAATIMUKSET KOETOIMITSIJALLE OVAT:

Koetoimitsijakoulutukseen yleisinä pääsyaatimuksina noudatetaan Kennelliiton voimassaolevaa ohjeistusta.

VASTAAVAN KOETOIMITSIJAN VELVOLLISUUDET JA TEHTÄVÄT:

Koetoimitsija on velvollinen noudattamaan tehtävässään ko. koemuodon sääntöjä ja ohjeita. Hänen on noudatettava toiminnassaan yleisesti hyväksytyjä tapoja tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. Koetoimitsija vastaa muiden toimitsijoiden työskentelystä järjestäen heille mm. riittävän valmennuksen ja seuraa heidän toimintaansa kokeen aikana. Hän antaa tarvittaessa lausunnon kokeen kulusta ja järjestelyistä.

KOETOIMITSIJAN LAJIKOHTAINEN KOULUTUSSUUNNITELMA:

Ennen koetoimitsijakoulutukseen osallistumista henkilön on tutustuttava voimassaolevaan koesäännöstöön erityisesti niiltä osin, kun säännöstössä määritellään koetoimitsijan tehtäviä.

Teoriaosassa käsitellään koetoimitsijan velvollisuudet ja tehtävät ennen koetta, sen aikana ja sen jälkeen. Teoriaosassa käydään läpi koepöytäkirjojen täyttämiseen liittyvät lajikohtaiset määräykset.

Käytännön harjoittelu suoritetaan teoriaosuuden jälkeen paimennuskokeiden yhteydessä tai erikseen järjestettävässä harjoittelutilanteessa. Harjoittelija pyytää itse oikeutta harjoitteluun. Harjoittelua valvoo paimennuskokeen ylituomari.

Käytännön harjoittelu sisältää harjoituksia kaikilta alueilta, jotka voimassaolevan koesäännöstitön mukaan kuuluvat koetoimitsijan tehtäviin.

Käytännön harjoittelu sisältää kaksi hyväksytyä harjoittelukertaa Paimennustaipumustestistä, Paimennuksen esikokeesta (poissulkien bordecolliet ja australiankelpiet), Paimennuksen esikokeesta (poissulkien bordercolliet ja australiankelpiet) sekä Perinteisestä Paimennuskokeesta (poissulkien bordercolliet ja australiankelpiet) eli yhteensä kuusi harjoittelukertaa.

Hyväksytysti suoritetusta teoriaosuudesta annetaan osallistujalle kirjallinen todistus kurssin päätteeksi. (Kennelliiton todistus koetoimitsijakurssin suorittamisesta.)

Hyväksytysti suoritettu harjoittelu kirjataan koepöytäkirjaan tai erillisessä harjoittelutilanteessa kirjoitetaan harjoituspöytäkirja. Osallistujalle voidaan lisäksi antaa kirjallinen todistus.

Koetoimitsijan pätevöinnissä noudatetaan Kennelliiton voimassaolevaa ohjeistusta.

Koetoimitsijakortin voi anoa, kun on hyväksytysti suorittanut kaikki koulutuksen osiot.

Koetoimitsijan on ylläpidettävä taitojaan.

Hänen on toimittava koetoimitsijana sekä osallistuttava jatkokoulutuksiin vähintään kahden vuoden välein.

Koetoimitsijat, jotka eivät täytä edellä mainittuja ehtoja, eivät ole oikeutettuja toimimaan toimitsijan tehtävissä ennen kuin he ovat osallistuneet jatkokoulutukseen vähintään yhden kerran.

Koetoimitsijaoikeus voidaan esittää peruutettavaksi kennelpiirille tehdystä perustellusta hakemuksesta.

YLITUOMARI

Ainoastaan Kennelliiton hyväksymät ylituomarit voivat toimia paimennuskokeen ylituomarina. FCI hyväksymien kenneljärjestöjen hyväksymät kyseisen koemuodon tuomarit saavat toimia paimennuskokeiden arvostelevana tuomareina.

Paimennuskollegio järjestää ylituomarikoulutuksen.

Ylituomarikurssin järjestämistä anotaan Kennelliitolta.

Kurssi järjestetään laaditun ohjelman mukaisesti.

Ylituomarikurssin, koearvostelut ja virallisen loppukokeen hyväksytysti suorittaneet ylituomarikokelaat saavat lajikohtaiset ylituomarioikeudet.

Perinteisen paimennuskokeen ylituomareiden tulee osallistua lajikohtaiseen ylituomareiden lisäkoulutukseen ja Kennelliiton järjestämiin jatkokoulutuksiin vähintään joka toinen kerta.

VAATIMUKSET YLITUOMARIKURSSILLE OVAT:

- asuinpaikan mukaisen kennelpiirin puolto
- vähintään 18 v ikä
- kyseisen koemuodon kilpailuoikeudet omaavan rotuyhdistyksen jäsenyys
- Kennelliiton henkilöjäsenyys
- on itse kouluttamallaan ja omistamallaan, kyseisen koemuodon kilpailuoikeudet omaavalla rodulla kilpaillut kaikkien rotujen paimennuskokeessa
- on aktiivisesti tehnyt työtä Perinteisen paimennuskokeen kilpailuoikeudet omaavien rotujen paimennusominaisuuksien säilyttämiseksi ja edistämiseksi
- on pätevöity koetoimitsija
- on toiminut vähintään kaksi kertaa vastaavana koetoimitsijana kyseisessä koemuodossa
- on hyväksytysti suorittanut ylituomarin peruskurssin

YLITUOMARIN LAJIKOHTAINEN KOULUTUS:

Paimennuskollegio huolehtii ylituomarikurssin anomisesta ja järjestämisestä.

Ylituomarikoulutus järjestetään 3 vaiheessa:

1. Peruskurssi kennelpiirien toimesta
2. Lajikurssit
 - rotutuntemus, historia, käyttökulttuuri
 - paimennettavien eläinten käyttäytyminen
 - säännöt, arvosteleminen
3. Koe ja harjoitusarvostelut

Ylituomarikoulutuksen koe- harjoitusarvosteluiden ja loppukokeen on tapahduttava 2 vuoden sisällä kurssin aloittamisesta tai ne on suoritettava uudelleen.

Harjoitusarvostelut (vähintään 4 kpl) voi suorittaa koti- ja ulkomailla virallisen Perinteisessä Paimennuskokeen yhteydessä FCI:n hyväksymälle ylituomarille ja ne jakautuvat seuraavalla tavalla: 1 kpl harjoitusarvosteluja Paimennustaipumustestauksessa ja 3 kpl kyseisen koemuodon koulutustunnuksiin oikeuttavissa luokissa, jotka ovat: Perinteisen Paimennuskokeen Esikoe, Perinteinen Paimennuskoe luokat 1, 2 ja 3.

Perinteisen Paimennuskokeen ylituomari arvosteluoikeuksien säilyttäminen edellyttää aktiivista tietojen päivittämistä ja syventävää oppimista koeoikeudet omaavien rotujen suhteen myös virallisten kurssien ulkopuolella.

ARVOSTELUOIKEUKSIEN POISTAMINEN

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevia sääntöjä ja ohjeita.

KOKEEN YLITUOMARIN TEHTÄVÄT:

- Tutustua ennalta koejärjestelyihin ja kisaratojen karttoihin sekä pitää ylituomaripuhuttelun
- Vastata paimennettavien eläinten arvioinnista (ovatko ryhmät hyväkuntoisia, ryhmät oikean kokoiset, eläimet paimennettavissa) koko kisan ajan
- Antaa suullinen ja kirjallinen arvostelu koiran ja ohjaajan työskentelystä
- Huolehtia omalta osaltaan etteivät sivulliset pääse häiritsemään koesuoritusta
- Ratkaista keskeytykset, hylkäykset ja syntyneet erimielisyydet

PERINTEISIIN PAIMENNUSKILPAILUSÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT OHJEET MESTARUUSKILPAILUISTA

MESTARUUSKILPAILUT

Kennelliitto hyväksyy mestaruuskilpailujen järjestämisohteet ja myöntää anomuksesta kilpailujen järjestämisoikeuden.

KOETOIMIKUNNAN JA VASTAAVAN KOETOIMITSIJAN, SEKÄ VASTAAVAN KOEVASTAAVAN TOIMINTAOHJE:

1. Koetoimikunnan nimittää järjestävä yhdistys. Toimikuntaan kuuluu yleensä puheenjohtaja, sihteeri, vastaava koetoimitsija ja koevastaava sekä 1-5 jäsentä. Toimikunta sopii keskenäisestä tehtävien- ja vastuujaoista.
2. Koetoimikunta tekee koeanomuksen, ellei sitä järjestävän yhdistyksen toimesta muutoin ole sovittu tehtäväksi. Tekee selvityksen ylituomarista ja varahenkilöstä. Päättää ilmoittautumismaksun suuruuden ja ilmoittautumisten vastaanottamisesta. Kirjalliseen ilmoittautumiseen tulee aina pyrkiä, vaikka alustava ilmoittautuminen tapahtuisi puhelimitse.
3. Varaa kokeiden järjestämipaikan ja toimihenkilöiden ruokailun, sekä tarvittavat majoitukset.
4. Laatii kilpailuajataulun ja toimittaa ratasuunnitelman ylituomarille mahdollisesti etukäteen.
5. Varaa koetarvikkeet, koirakohtaiset pöytäkirjat, kilpailukirjoja, jatkolomakkeet, koesääntöjä osanottajille, sekä mahdolliset palkinnot.
6. Varaa koesihteerin, joka toimii yhteistyössä ylituomarin kanssa kokeen aikana ellei sihteerinä ole vastaava koetoimitsija.
7. Sopii vastaavan koevastaavan kanssa vastuualueet, sopii vastuualueet ja kustannukset paimennettavien eläinten omistajan kanssa.
8. Varaa mikrosirun lukulaitteen ja selvittää saatavilla olevan eläinlääkärin ja tämän yhteystiedot.
9. Tarkastaa koirien rekisterikirjat ja kilpailuoikeudet, tunnistusmerkinnät, tarkastaa ylituomarin tuomarioikeudet ja koetoimitsijoiden toimitsijakortit.
10. Tekee kokeen arvonta- ja tulostaulun.
11. Järjestää arvonnin kilpailujärjestyksestä
12. Valmistele ja järjestää kokeen palkintojenjako- ja päätöstilaisuuden, jossa huomioi kaikki järjestelyihin vaikuttaneet osapuolet.
13. Toimittaa tulokset lehdistölle.
14. Toimittaa koirakohtaiset arvostelulomakkeet ja koepöytäkirjat kennelpiirille.

PERINTEISEN PAIMENNUKSEN ESIKOE (PAIM-E)

YLEISTÄ:

Esikokeen tarkoituksena on arvioida koirien paimennustaipumuksia; työskentelyasennetta, tottelevaisuutta, oma-aloitteisuutta ja herkkyyttä niin laumaan kuin ohjaukseenkin nähden.

Arvostelun tavoitteena on määrittellä/testata osallistuvien koirien koulutustasoa ja valmiutta siirtyä kilpailemaan Perinteisen Paimennuskokeen ensimmäiseen kilpailuluokkaan.

Ylituomarin tulee puhuttelussaan ennen kokeen alkua antaa sääntöjen ja arvosteluohjeiden mukaiset neuvot koiranohjaajalle esikokeen suorittamiseen.

Tulokset merkitään koiran kilpailukirjaan.

Koesuorituksen aikana ylituomari ja arvostelukaavaketta kirjaava sihteeri seuraavat koiran suoritusta, heidän läsnäolonsa ei saa vaikuttaa koirakon työskentelyyn.

Osallistumisoikeus on määriteltä säännössä.

Kaikissa kilpailijoille jaettavissa arvostelukaavakkeissa tulee olla ylituomarin allekirjoitus ja niiden tulee sisältää seuraavat tiedot:

- Pisteytys osa-alueittain sekä yhteispistemäärä
- Yleisiä huomioita liittyen toimintatapoihin
- Suoritus aika

Paimennuksen esikokeen maksimipistemäärä on 100.

Paimennuksen esikokeessa ei kilpailla sijoituksista.

Ylituomari päättää Paimennuksen esikokeen radan suorittamisen aikarajan, joka on koepaikasta riippuen 15-20 minuuttia sisältäen noin 3-5 minuutin laidunnusosion.

Hyväksytyyn suoritukseen saatava vähintään 60 % pisteistä. Tällä tuloksella koira saavuttaa PAIM-E- koulutustunnuksen. (Perinteisen Paimennuskokeen Esikoe).

HYVÄKSYTTY TULOS:

90 pistettä tai yli	ERINOMAINEN
80 pistettä mutta vähemmän kuin 90	ERITTÄIN HYVÄ
70 pistettä mutta vähemmän kuin 80	HYVÄ
60 pistettä mutta vähemmän kuin 70	TYYDYTTÄVÄ
Alle 60 pistettä	EI HYVÄKSYTTY

Esikokeen koulutustunnuksen saavutettuaan koira siirtyy kilpailemaan Perinteisen Paimennuskokeen 1 luokkaan.

JÄRJESTÄMISOHJEET:

Lauma muodostuu vähintään 15 lampaasta ja se tulee vaihtaa joka suorituksen jälkeen.

Lampaat tule valita niin että kullakin kilpailijalla on samankaltaiset lampaat. Ihanteellisesti kokeessa käytetyt lampaat ovat kaikki samasta katraasta ja samantyyppisiä.

Lampaiden tulee olla hyvin koiriin tottuneita ja hyvässä kunnossa ja karitsoiden tulee olla vieroitettuja.

Paimennettavan eläinryhmän suositellaan muodostuvaksi vähintään 15 lampaasta, jotka vaihdetaan jokaisen suorituksen jälkeen.

Järjestäjien tulee huomioida lammasmäärän riittävyys, jotta yksittäiset eläimet eivät altistuisi liian suurelle stressille.

Esikokeessa yhtä lammasta ei tulisi käyttää paimennukseen kuin maksimissaan 4 kertaa päivän aikana.

Lampaiden juottamisesta, syöttämisestä ja riittävästä levosta tulee pitää erityisen tarkkaa huolta.

Lampaille on oltava mahdollisuus varjoon/sadesuojaan lepotaukojen aikana.

Mikäli ryhmät odottavat kilpailuradalle tulemista, tai ne jaetaan ns. varikkotiloissa, on huolehdittava siitä, ettei odottavalla/lepäävällä/siirron alaisella ryhmällä ole kokeen aikana katsekontaktia suorittavaan koeryhmään.

Paimennusryhmien siirrossa aloitushäkkiin, kokeen aikana mahdollisesti karanneiden eläinten haltuunottoon ja kaikkiin päivän aikana tapahtuviin siirtoihin tulee käyttää varmaa ja rutinoitunutta koiraa. Pääsääntöisesti suositellaan käytettäväksi tilan omaa koiraa, muussa tapauksessa koevastaava voi avustaa oman koiransa kanssa. Koiran kykeneväisyys työtehtäviin on kuitenkin varmistettava etukäteen. Kokeeseen osallistuvat koirat eivät saa työskennellä varikolla ja siirroissa.

Arvostelevan tuomarin tulee koko kokeen ajan tarkkailla ryhmien käyttäytymistä myös siirtojen aikana ja sen jälkeen.

Mikäli ylituomari huomaa paimennusryhmässä poikkeavaa ja levotonta käytöstä, voidaan ryhmä vaihtaa.

Ratamestarilla oltava kirjallinen ratasuunnitelma, jonka ylituomari hyväksyy ennen koetta.

Radan/Koetilanteen tulee olla suunniteltu ja rakennettu siten, että ohjaajalla on mahdollisuus työskennellä esikokeen aikana oikein:

Aidan tai pyöröhäkin on oltava kohtuullisen kokoinen käytettävään eläinryhmään nähden ja häkistä poisottoa ajatellen. Avautuvan portin minimileveys on 2,5 metriä. Portin tulee olla korkeudeltaan maksimissaan 1 metrin korkuinen ja sen alareunan ja maan väliin on jätävä koko portin leveydeltä 30 cm avointa tilaa pienempien koirarotujen turvallisuuden varmistamiseksi.

Hallinta / ohjaaminen / kuljetus esikokeessa tapahtuu luontaista laidunalueella simuloivalla alueella

Laiduntaminen rajatulla alueella:

Merkatun laidunalueen sijainnin aitauksesta tulee olla vähintään 75 m.

Alueen merkkaukseen voidaan käyttää nurkkiin asetettuja tolppia, jotka on varustettu nauhoihin TAI maahan voidaan pystyttää vinottain neljä kulmaporttia, jotka eivät kuitenkaan häiritse koiran työskentelyä tai rajaa koiran puolesta liikaa ryhmän liikkumista.

Koeradalla aitaukset eivät saa olla sähköistettyjä kokeen suorittamisen aikana.

Radan aitaamisen ei saa käyttää piikkilankaa.

ESIKOKEEN OSA-ALUEET:

KÄYTTÄYTYMISTESTI

KARSINA / OTTOAITAUS, UDELLEENHÄKITYS
HALLINTA / KULJETUS, LAIDUNNUS, PYSÄHDYS
TOIMINTATAVAT

Koiranohjaajan toimintaohje:

Ohjaajat saapuvat koepaikalle ilmoittautukseen ajoissa.

Kokeeseen osallistujan tulee pitää huolta siitä, että osallistuva koira on ulkoilutettu ennen suoritusta. Ilmoittautumisen yhteydessä osallistujalla tulee olla mukana koiran rekisterikirja, rokotustodistukset ja kilpailukirja (jonka voi hankkia myös järjestäjältä). Kilpailukirjaa ei voi lähettää järjestäjille jälkikäteen täytettäväksi.

Kiimassa olevan nartun ollessa kyseessä, on osallistujan velvollisuus kertoa tästä ilmoittautumisen yhteydessä. Osallistujan tulee koesuoritusta odottaessa, sen aikana ja sen jälkeen toimia niin, ettei koiran läsnäolo häiritse muiden osallistujien suoritusta. Koira viedään mahdollisimman lähellä omaa suoritusvuoroa suoraan radalle.

Osallistujat saapuvat viralliseen ylituomaripuhutteluun ilman koiraa, jonka jälkeen välittömästi käydään ylituomarin ja ratamestarin kanssa rata kävellen läpi.

Ylituomari kertoo kuljetus- ja pysäytyslinjojen sijainnin ja yleiset toimintaperiaatteet koesuorituksen aikana. Tässä vaiheessa osallistujille kerrotaan myös, mikäli rata sisältää huomattavasti tehtävää vaikeuttavia vetoalueita, joiden ennakoiminen ohjauksessa tai kuljetuslinjoissa on tärkeää kokeeseen osallistujien tasapuolisen onnistumisen kannalta.

Tässä vaiheessa voidaan esittää kokeen suorittamiseen liittyviä kysymyksiä. Koesuorituksen aikana neuvoa ei enää voi kysyä, vaan katsotaan, että yhtenä kokeeseen osallistumisen ja sen hyväksytysti suorittamisen edellytyksenä on, että kilpailija tuntee koesäännöt.

Mikäli kilpailijaa todetaan avustettavan millään tavoin koesuorituksen aikana ulkopuolisen henkilön toimesta, koesuoritus hylätään.

Osallistujan vastuulla on pitää huolta siitä, että hän on valmiina oman vuoronsa tullessa. Mikäli osallistuja myöhästyy lähtövuorosta, ei uutta lähtöä anneta. Kokeen luonteen vuoksi osallistujille voidaan antaa enakkoon ainoastaan kokeen alkamisaika. Henkilökohtaisia lähtöaikoja ei kilpailijoille anneta.

Ohjaajan velvollisuus on huolehtia koiran hyvinvoinnista (esim. juottaminen) koko kilpailun ajan.

Ohjaajan tulee käyttäytyä asiallisesti koko kokeen ajan niin kanssakilpailijoita, järjestäjiä kuin paimennettavia eläimiä ja omaa koiraansa kohtaan.

KÄYTTÄYTYMISTESTI

Radan läpikäymisen jälkeen osallistuja saapuu koira kytkettynä omalla kilpailunumerollaan esikokeen aloituspisteeseen, ilmoittautuu tuomarille ja tämän ohjeiden mukaan aloittaa suorittamisen käyttäytymistestillä.

Tuomari päättää kuinka luoksepäästävyyttä testataan. Koira tulisi arvioida sen luontaisen käytöksen mukaan. Koira kohti ei saa hyökätä eikä sitä stressata. Testi voidaan suorittaa niin että ohjaaja kulkee kytketyn koiran kanssa pienen henkilöryhmän läpi tuomarin puhuessa ohjaajalle. Osana testiin kuuluu tunnistusmerkinnän tarkastaminen. Koiran tulee olla luonteva ja eloisa. Arat tai aggressiiviset koirat tulee sulkea pois kokeesta. Pieni pidättyväisyys vieraita kohtaan sallitaan.

Koira testataan luontaisen käyttäytymisen perusteella ja arvostelu jatkuu koko koesuorituksen ajan.

Koira lasketaan ylituomarin luvalla irti vasta radalle mentäessä. Talutin on asetettava taskuun. Tämän jälkeen ylituomari antaa ohjaajalle luvan aloittaa.

Jokaisessa käyttäytymistestin jälkeen seuraavassa osa-alueessa koira suorittaa tehtävät vapaana ja levollisesti ohjaajaansa seuraten.

Ylituomari arvioi koko kokeen ajan myös koiran ja ohjaajan yhteistyötä ja suhdetta.

Koiran kiittäminen on sallittua ainoastaan sanallisesti.

Koesuorituksen aikana koiraan ei saa koskea, eikä sitä saa palkata makupaloin eikä leikittäen. Koesuoritus päättyy kun koirakko on poistunut radalta.

Ohjaaja voi käyttää ohjauksen apuna metallista tai puista koukkupäistä paimensauvaa, tätä ei kuitenkaan saa käyttää liioitellusti.

Sauvaa ei saa käyttää esimerkiksi lampaiden pysäyttämiseen, työntämiseen tai vetämiseen. Poikkeuksena tästä on ylempien luokkien kiinniotto.

Ohjauksessa voidaan käyttää ääntä, pilliä tai käsimerkkejä.

KARSINA/OTTOAITAUS

maksimi 10 pistettä

Irtilaskun jälkeen ohjaaja ja koira siirtyvät koalueen häkin luo.

Koira seuraa ohjaajaa vapaana, ei kuitenkaan edellä rynnäten vaan rauhallisesti ohjaajaansa jäljessä tai löyhästi seuraten.

AITAUKSESTA OTTO: TUOMARILTA LUVAN SAATUAAN, OHJAAJA VOI AVATA AITAUKSEN PORTIN, JOTTA KOIRA PÄÄSEE SISÄÄN. OHJAAJA VOI SEURATA KOIRAA SISÄLLE TAI JÄÄDÄ PORTILLE LAUMAN AITAUKSESTA ULOS KULJETUKSEN AJAKSI. LAUMAN KULJETUKSEN TULEE TAPAHTUA KOIRAN AKTIIVISEN TYÖSKENTELYN SEURAUKSENA OHJAAJAN KÄSKYJÄ NOUDATTAEN. SE TULEE TAPAHTUA RAUHALLISESTI JA LAUMA TULEE SAADA HALTUUN VÄLITTÖMÄSTI. TUOMARI ARVIO KOIRAN KÄYTTÄYTYMISTÄ LAUMAA KOHTAAN, SEN RAUHALLISUUTTA JA PÄÄTTÄVÄISYYTTÄ.

Ajanotto käynnistyy kun ohjaaja avaa portin.

Tarkoituksena on ottaa lauma ulos karsinasta/ottoaitauksesta ja saada se heti poisoton jälkeen välittömästi hallintaan kuljetusosion aloittamiseksi.

Tuomari arvioi koiran käyttäytymistä suhteessa laumaan, sen rauhallisuutta ja varmuutta.

Koira ei saa rynnätä häkkiin aiheuttaen kaaosta.

Sille sallitaan portin avaamisen jälkeen hetken viive tilannekohtaiseen tarkasteluun ennen aitaukseen menoa, mutta tämä viive ei saa johtua epäröinnistä.

Koira saa käyttää tarvittaessa ääntä liike-energian tueksi, mutta se ei ole toivottavaa.

Suorituksen aikaiseen äänenkäyttöön kiinnitetään erityistä huomiota; onko kyseessä turha painostaminen vai järkevä ja perusteltu toimintojen tehostaminen.

Arvosteluohje:

Erytistä huomiota tulee kiinnittää lampaiden kokonaishallintaan: siirtyykö koira häkkiin reippaasti ja varmasti vai onko se pelokas, epäröivä. Käyttääkö se luontaisia laumanlukutaitojaan antaakseen lampaille portin avauduttua mahdollisuuden tarpeellisten huomioiden tekemiseen (koiran voima, ohjaajan veto) ennen niiden taakse siirtymistä vai ryntääkö se suinpäin häkkiin, ajattelematta.

Siirtyvätkö lampaat ulos täydellisenä ja tasaisena ryhmänä koiran aktiivisen työn tuloksena. Ottaako koira lauman välittömästi hallintaan häkin ulkopuolella.

Ohjaajan työskentelyn portilla tulee olla vapaata, helppoa ja turvallista.

Ohjaaja saa mennä häkkiin koiran kanssa ilman pistevähennyksiä.

Ylituomarin tulee myös kiinnittää huomiota lammasryhmän käyttäytymiseen suhteessa ohjaajaan: ovatko ne yhteistyöhalukkaita ja ihmisvetoisia vai esimerkiksi yliherkkiä, vaatien koiralta radan läpi enemmän aktiivisuutta koossapitämiseen.

Ryhmän käyttäytymisestä muodostuvat vaatimukset koiran toiminnoille koko loppusuorituksen ajan.

Koiran ensimmäiset reaktiot lauman suuntaan synnyttävät paimennettaviin eläimiin epäluottamuksen tai luottamuksen, joten koiran toiminnoissa näkyvän asenteen tulee olla ylituomarin erityisen tarkastelun kohteena koko suorituksen ajan.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- koiran omavaltainen ennakointi 2
- selvä epävarmuus/epäröinti häkkiin menemisessä 3
- koira ei nosta laumaa häkistä kokonaisuutena 2
- liian nopea tai liian hidas työskentely 2-5p
- koira sallii lauman palaamisen aitaukseen 2 -5
- koira sallii lauman karkuun pääsyn enemmän kuin 30 metriä 2-5
- koira ei tee töitä, ei kontrolloi lampaita 2-8
- koira ei pidä lampaita irti ohjaajasta molempien ollessa aidan sisäpuolella 2-5
- koira sallii karkuun lähdön enemmän kuin 50m 2-5
- yli 5 min. yrittämisestä huolimatta koira ei saa laumaa ulos häkistä keskeytys

HALLINTA/KULJETUS

maksimi 20 pistettä

AITAUKSESTA POISTUMISEN JÄLKEEN LAUMA KULJETETAAN LAIDUNNUSALUEELLE. MATKA AITAUKSELTA LAIDUNNUSALUEELLE TULEE OLLA VÄHINTÄÄN 75 METRIÄ TIETÄ TAI MUUTA KULKUREITTIÄ PITKIN. TUOMARIARVIOI LAUMAN KULKUA KOKEEN KAIKISSA OSIOISSA. KOIRAN KYKY OHJATA LAUMAA ARVIOIDAAN.

Ohjaajan liikkumisen tulee olla vaivatonta ja sujuvaa.

Koiran liikkuminen kuljetuksen aikana voi yksilöstä riippuen olla suoraviivaista tai jatkuvaa keräävää liikettä, mutta sen tulee olla yleisilmeeltään stressaamatonta ja rauhallista ja lauman tulee liikkua tasaisesti. Koira ei saa pyöriä lauman ympärillä hallitsemattomasti vaan sen tulee rajoittaa tai vaihtoehtoisesti tiivistää toimintojaan ohjaajan valitseman kuljetusrytmin mukaan.

Kuljetus voi tapahtua myös poispäin ajaen mikäli ohjaaja näin valitsee.

Kuljetusosio tapahtuu kuitenkin valitulla tavalla häkistä poisotosta aina merkatulle alueelle saakka.

Kuljetustapaa ei voi vaihtaa kesken kuljetuksen tasapainosta poispäin ajoon.

Arvosteluohje:

Ylituomarin erityisen tarkastelun kohteena on koiran osoittama lauman koossapitämisen taito ja yhteistyöhalukkuus ohjaajan suuntaan. Virheitä ovat mm. eläinten turha painostaminen, liika vauhti tai puuttuva intensiivisyys, huolimattomuus, tottelemattomuus, kuljetuksen rytmikkyuden jatkuva muuttuminen ja "töksähtelevyys", koiran pyöriminen lauman ympärillä, pakoetäisyyden kunnioittamattomuus.

Ohjaajan työskentelyssä kiinnitetään huomiota kokonaisilmeeseen ja sujuvuuteen.

Pisteytykseen vaikuttavia suuria virheitä ovat myös liiallinen käskyttäminen, joka estää koiraa osoittamasta toimivansa luontaisten ominaisuuksien ja taitojensa mukaan.

Liiallinen käskyttämisen tarve osoittaa myös selvästi koiran aseman paimennustilanteessa olevan ohjaajan toimintoja kohtaan perusasenteeltaan kunnioittamaton.

Pistevähennykset seuraavista virheistä:

- koira sijoittuu huonosti 1
- menee liian nopeasti radan läpi/liian hitaasti 1-5
- nykivä, vaihtelevarytminen radan suorittaminen 1-8
- lampaiden turha painostaminen 2-8
- kontrolloimattomuus, tekee vähän työtä 2-10
- koko lauman karkaaminen 10/keskeytys

L Aidunnus

maks. 20 pistettä

Laidunnus. Tehtävänä on laidunnus joko nelikulmaisella tai pitkänomaisella luonnollisella pellolla tai tilapäisellä alueella joka on merkitty neljällä paalulla kulmissa tai alueen etuosassa (15 x 15 metriä). Tuomari arvio ohjaajan toimintaa, koiran sijoittumista laumaan nähden ja sen kykyä tuoda lauma osoitetulle alueelle ja pitää se siinä rauhallisesti, tehokkaasti ja omatoimisesti (aika on tuomarin päätettävissä)

Laidunalueelle siirryttäessä ylituomari tarkastelee koiran kykyä siirtyä ohjaajan valitsemalle sivulle odottamaan rauhallisesti, sen intensiivisyyttä tarkkailla edelleen lauman käyttäytymistä ja liikehdintää puuttumatta lauman käyttäytymiseen turhaan.

Ohjaajan tulisi päästä irti laumasta siten, että koira siirtyy ohjaajan sivulle ja "irrottaa" hänestä lauman mahdollisen vedon rauhallisesti ja varmasti väliin tullen. Puremista tai hyökkäämistä ei sallita.

Ohjaaja siirtyy koiran taakse, vähintään 10 metrin päähän ja odottaa ylituomarin antamaa merkkiä, jolloin hän saa lähettää koiran kokoamaan ryhmän haltuun ja kuljettamaan sen luokseen.

Koiran ei tarvitse maata, mutta sen tulee pysyä aloillaan tai vaihtoehtoisesti se voi kiertää laumaa häiritsemättömän kaukana rauhallisesti liikkuen, mikäli lauma arvostelun aikana pyrkii siirtymään alueelta pois, koira saa ohjata ne takaisin merkitylle alueelle, mutta sen tulee tapahtua tarkoituksenmukaisesti, turhaan painostamatta. Tämän jälkeen koiran on heti jäätävä/siirryttävä pakoetäisyyden ulkopuolelle ja lopetettava omalla käyttäytymisellään lauman liikkumiseen vaikuttaminen.

Laidunnusosion aikana koiran tulee koko ajan pysyä rauhallisena mutta intensiivisenä laumaa kohtaan ja kontrolloida lauman pysymistä merkityn alueen rajojen sisäpuolella.

Laidunnusosion tulee kestää tuomarin harkinnan mukaan 3-5 minuuttia.

Ajanotto alkaa kun lauma saapuu merkitalle alueelle ja päättyy tuomarin ohjaajalle antamasta merkistä. Tämän jälkeen ohjaaja lähettää koiran kokoamaan lauman ja kuljettamaan sen luokseen.

Osa-alueen arvostelu:

Ylituomarin tulee tarkkailla koiran aktiivisuutta, tottelevaisuutta ja laumanlukutaitoa suhteessa ohjaamiseen. Yli-innokkuus, turha painostaminen ja kuumeneminen, tottelemattomuus ovat virheitä. Samoin koiran liiallinen passiivisuus, lauman kontrolloimattomuus ja jättäminen tai laumalta karkaaminen ovat virheitä. Koiran tulee reagoida ohjaajan käskyihin ripeästi ja välittömästi.

Koiran tulee toiminnoillaan selvästi osoittaa pitkäkestoista työkykyä, hallussapitotaitoa ja reilua paimennettävien eläinten kohtelua.

Kaikki ääripäät käyttäytymisessä ovat virheitä.

Lauman siirtyminen merkityn alueen ulkopuolelle aiheuttaa pistemenetyksiä, mutta ylituomarin tulee harkita syitä tapauskohtaisesti. Mikäli siirtyminen on aiheutunut koiran virheestä, turhasta painostamisesta tai välinpitämättömyydestä, pistemenetyks on suurempi kuin jos lauma käyttäytyy ennalta arvaamattomasti tai ohjaajavirheen tms. vuoksi se ajautuu koirasta riippumattomista syistä hetkiseksi merkatun alueen ulkopuolelle.

Selkeä lauman alueelta pakeneminen ja sen hallinnan menetys on ratkaisevan suuri virhe, joka voi aiheuttaa osa-alueen pisteiden menetyksen ja suorituksen keskeytyksen.

Ylituomarin harkinnan mukaan koiran kokemuksesta ja siihen saakka osoittamista taidoista riippuen ohjaaja voi ylituomarin luvalla yrittää palauttaa lauman hallinnan, mutta mikäli lauma pakenee kisaradan ulkopuolelle tai muutoin niin pitkän matkan päähän, ettei ylituomari katso esikoetasoiselle koiralle, radan aikarajojen puitteissa vielä olevan mahdollista tai muutoin kohtuullista laumaa kohtaan saada sitä uudelleen hallintaan, rata keskeytetään.

Myös lauman kokoaminen pysäytyslinjalle kuljettamista varten on tarkastelun alla.

Kokoaako koira lauman hallitusti ja kuljettaa sen ohjaajalleen, jakaako ryhmän vai käyttääkö tarpeetonta vauhtia, jolloin lauman liikkuminen on ryntäävää. Lauman nostaminen ohjaajalle voi tapahtua keräävän liikkeen kautta tai suoraan keskilinjalla liikkeelle työntäen. Oleellista on stressaamaton ja siisti työskentely, jossa lauman on mahdollista rauhoittaa liikkumisensa ennen ohjaajalle saapumista ja jatkaa tästä reippaaseen, ohjaajan omalla liikkumisellaan määrittelemään tahtiin. Kuljetuksia arvostellaan kokonaisuutena kisasuorituksen ajan.

Pistevähennykset seuraavista virheistä:

- koira palaa ohjaajan luo laidunnuksen aikana 5
- laidunnus rajojen ulkopuolella (lievä linjarikkomus) 2-5
- lauman liikkuminen paikalla pidon aikana (pakoon pyrkiminen, selkeä linjarikkomus) 5
- koira ei pysy paikoillaan käskystä huolimatta 2-5
- lauman häirintä, yliaktiivisuus (turha haukkuminen jne.) 5-10
- kontrolloimattomuus, passiivisuus, lauman karkuuttaminen 5-8
- koira ei saa laumaa kokoon/ lauman jakaminen 10

PYSÄHDYS

maksimi 10 pistettä

KOIRAN TULEE PYSTYÄ PYSÄYTTÄMÄÄN LAUMA. TÄMÄ VOIDAAN SUORITTA KUN OHJAAJA PALAA LAIDUNNUKSESTA JA ON VIEMÄSSÄ LAUMAA TAKAISIN AITAUKSEEN. TUOMARI OSOITTA PYSÄHDYSPAIKAN.

Osio voidaan suorittaa kun ohjaaja tuo lauman takaisin laidunnusalueelta ja siirtyy uudelleen häkitystä kohti. Ylituomari määrittelee pysäytyspisteen tai tämä voidaan suorittaa esimerkiksi ratamestarin ennalta kilpailuradalle merkkamalla pysäytyslinjalla. Linja voidaan merkata kahdella maahan asetetulla tolalla, joiden päähän on kiinnitetty nauha tai maastomerkillä (puut, pensaat, kivet).

Mikäli ohjaaja on valinnut kuljetusosioissa tasapainossa kuljettamisen, tulee koiran pysäytyslinjalle saavuttaessa ohjaajan käskystä ripeästi tulla hänen puolelleen lauman eteen ja pysäyttää koko lauma. Jos ohjaaja on valinnut kuljetustavaksi pois päin ajon, koira kiertää käskystä lauman ja pysäyttää sen, jäädessä huolehtimaan siitä, ettei lauma jatka liikkumistaan pysäytyslinjan ylitse. Pysähdyksen tulee olla selkeä, ikään kuin risteysalueelle saapuminen. Pysähdyksen suorittamisen jälkeen ylituomarin merkistä koira siirtyy takaisin kuljetusasemaansa ja rata jatkuu uudelleenhäkitykseen.

Osa-alueen arvostelu:

Ylituomarin arvostelee ohjaajan ja koiran yhteistyötä kiinnittäen huomiota siihen, että kuljetuksen rytmi pysyy tasaisena, ennakoimatta pysäytystä, kohtuullisen matkan päähän pysäytyslinjasta ja että pysäyttäminen todella tapahtuu koiran aktiivisen työn tuloksena.

Ohjaaja ei saa auttaa koira paimensavulla tai koskemalla lampaisiin.

Pistevähennykset seuraavat mm. koiran työskentelystä itse linjan ylittäneenä, liian kaukana laumaan nähden tai linjan yli siirtyvistä lampaista, lauman leviämisestä tai hallinnan menettämisestä, koiran liioittelevista pysäytykseistä, kiinnikäymisestä tai tottelemattomuudesta, koiran epävarmuudesta tai suoranaisesta kyvyttömyydestä suoritua tehtävästä.

Koiran eleiden tulee olla rauhallisia mutta määrätietoisia ja sen pitää pystyä huolehtimaan pysäytyslinjalla koko lauman leveydeltä tilanteen hallinnasta.

Ensimmäisten lampaiden matka pysäytyslinjalle on oltava sellainen, jossa koira mahtuu toimimaan. Pysäytysosion voidaan kuvitteellisesti ajatella simuloivan tienylytyksissä/risteysalueella lauman pysäytystä tai esimerkiksi ajoneuvon ohitustilannetta, jossa koiran ei voi sallia työskentelevän ajoradalla, mutta jossa sen silti on tehokkaasti, hyvin lähellä laumaa pysyttävä huolehtimaan eläinten pysymisestä halutun linjan takana. Virheitä pysäyttämässä ovat siis myös liian laaja-alaiset toiminnot, joista tehokkuus kärsii ja joissa voidaan kuvitella todellisissa olosuhteissa koiran altistuvan onnettomuudelle (ajoradalle joutuminen).

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- lamma puskee ohi 1-5
- lampaat työnnetty liian kauas 0.5
- hieman pysäytyslinjan ylivirtausta laumalla, silti suhteellisen kontrolloitua 2-5
- koiran toiminnot ovat myöhässä jotta ne vaikuttaisivat tehokkaasti lauman liikkeeseen 2-5
- ohjaaja tekee pysäytyksen, ei koira 2-8
- lauman liikkuminen paikalla pidon ja pysäytysten aikana 5
- lauman liikkumisen hyväksyminen ja passiivisuus (totaalisen liikkeen) 10
- koiran toiminnot ovat myöhässä jotta lauma sijoittuisi oikein (reagointiviive/ tottelemattomuus) 1-5
- hankaluuksia saada lauma liikkumattomaksi 1-5
- koira työskentelee liian kaukana ryhmästä pystyäkseen tehokkaaseen pysäytyslinjan ylittämättömyydestä huolehtimiseen 5-6

UUDELLEENHÄKITYS

maksimi 10 pistettä

AITAUKSEEN PALAUTUS: TULEE TAPAHTUA KOIRAN AKTIIVISEN TYÖSKENTELYN SEURAUKSENA OHJAAJAN KÄSKYJÄ NOUDATTAEN. SE TULEE TAPAHTUA RAUHALLISESTI JA ILMAN TÖNIMISTÄ. AITAUKSEN LÄHELLÄ KOIRAN TULEE PYSÄYTTÄÄ LAUMA JA PITÄÄ SE PAIKALLAAN SILLÄ AIKAA KUN PAIMEN AVAA PORTIN.

Lauma kuljetetaan pysäytyslinjalta uudelleenhäkitykseen.

Ohjaaja siirtyy lauman eteen, avaten portin. Koira jätetään pitämään laumaa kauempana, kohtuullisen matkan päässä (maksimissaan 5-8 metriä.).

Portin aukaisemisen jälkeen ohjaaja antaa koiralle luvan kiertää lauman ja siirtämään sen portista sisään. Kun lauma on porttilinjan sisäpuolella, portti voidaan sulkea. Portin sulkeuduttua ajanotto päättyy.

Ohjaaja ei saa työntää lampaita sauvalla eikä portilla vaan koiran on suoritettava häkitys itse, aktiivisesti työskennellen.

Lauman tulee liikkua rauhallisesti, tasaisesti ja ahtautumatta portista sisään.

Osa-alueen arvosteleminen:

Ylituomari kiinnittää huomiota koiran kykyyn pitää lauma hallussaan saavuttaessa vetoalueelle ja jätettäessä se vartioimaan laumaa ohjaajan liikkeessä portille.

Portin avaamisen tulisi sujua helposti.

Mikäli lampaat kuitenkin karkaavat ohjaajan luokse häkkialueelle vaikeuttaen portin avaamista, ohjaaja voi pyytää koiran vierelleen ja täten koirallaan tehdä tilaa portin avaamisen helpottamiseksi.

Tällaisessa koiran hallinnasta karkaamisesta ylituomarin tulee arvioida uudelleenhäkityksessä olevan lammasyhmän käyttäytymistä ja arvioida koiran suoritusta sen pohjalta, ovatko lampaat käyttäytymiseltään hallittavissa vai ylittääkö niiden senhetkinen veto esikoetta suorittavan koiran kyvyille asetettavat vaatimukset.

Jos ohjaaja auttaa häkin avaamista kutsumalla koiran vierelleen, on arvioitava riittääkö koiran voima ja aktiivinen työskentely tekemään tilaa ohjaajan toimintojen turvaamiseksi ja sujuuko tilanne yleisilmeeltään rauhallisesti ja todellisen työtilanteen mukaisesti.

Kaikki koiran fyysinen avustaminen, esimerkiksi portilla lampaiden häkkiin työntäminen, pudottaa kokonaispisteitä.

Virheitä ovat myös mm:

- lampaiden tungeksiminen ja sulloutuminen tai suoranaanainen paniikki,
- koiran laumaa kohtaan turhan voimakas painostaminen,
- näykkiminen tai kiihtymisestä johtuva liiallinen äänenkäyttö.
- kokonaisuuden hallitsemattomuus- esimerkiksi liian voimakkaasti ja liian lähellä työskentely ja sitä kautta yksittäisten eläinten karkuuttaminen / pakoon säntääminen portilta,

- koiran tottelemattomuus tai epävarmuus.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- koiran omavaltainen ennakointi 2
- selvä epävarmuus 3
- koira ei häkitä laumaa kokonaisuena 2
- liian nopea tai liian hidaskäyttäytyminen 2-5p
- koira sallii lauman palaamisen aitaukseen hallussapidosta 2 -5
- koira sallii lauman karkuun pääsyn enemmän kuin 30 metriä 2-5
- koira ei tee töitä, ei kontrolloi lampaita 2-8
- koira ei pidä lampaita irti ohjaajasta 2-5
- koira sallii karkuun lähdön enemmän kuin 50m 2-5
- yli 5 min. yrittämisestä huolimatta koira ei saa laumaa häkkiin keskeytys

TOIMINTATAVAT:

maksimi 30 pistettä

A. KÄSKYT: KÄSKYT VOIDAAN ANTAA SANALLISESTI, ELEILLÄ TAI PILLILLÄ JA NIIDEN VAIKUTUKSEN TULEE SELVÄSTI NÄKYÄ KOIRAN KÄYTOKSESSÄ JA REAKTIOISSA.

B. TOTTELEVAISUUS: TULEE OLLA VÄLITÖNTÄ JA TÄYDELLISTÄ: SIITÄ RIIPPUU LAUMAN HYVÄ HALLINTA.

C. AKTIIVISUUS – OMATOIMISUUS – LEMPEYS – KÄYTÖS (KÄYTTÄYTYMINEN PAIMENNETTAVIA ELÄIMIÄ KOHTAAN): TUOMARI ARVIOI KOIRAN KYKYÄ KOOTA, OHJATA, PYSÄYTTÄÄ TAI LIIKUTTAA LAUMAAN OHJAAJAN KÄSKYJEN MUKAAN, SAMOIN KUIN KOIRAN OMATOIMISTA KYKYÄ TARVITTAESSA OHJATA, PYSÄYTTÄÄ TAI PITÄÄ PAIKALLAAN LAUMAA SEKÄ PALAUTTAA KARKULAISET.

Tuomari arvioi koiran kykyä ohjata, pysäyttää tai liikuttaa laumaa tilanteeseen sopivalla voimakkuudella, pysäyttää karkulaiset ohjaajan ohjauksen mukaan. Samalla arvioidaan koiran ja ohjaajan yhteistyön tasoa, yleistä asennetta paimennettavia eläimiä kohtaan ja lauman käsittelyä yhtenä osana työtehtävistä suoriutumisen kokonaisuutta.

Osa-alueen arvostelu:

Toimintatapoja arvostellaan kokonaisen suorituksen ajan. Koiran ja ohjaajan yhteistyö on parhaimmillaan rauhallista ja saumatonta. Koiran asenne paimennettavia eläimiä kohtaan on olennaista.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

a) käskyt:

- hyödyttömiä, koira ei tottele 1-3
- liikaa, tehottomia ja ponnottomia 1-3
- väärä käsky 2-5
- koiran kutsuminen pois hylkäävästä työstä 3
- koiran ojentaminen 6

b) tottelevaisuus:

- ei noudata käskyä 1
- tottelee myöhässä 1-3
- tottelee väärin 2-5
- jättää lauman = hylkäys

c) aktiivisuus jne:

- harhailu jahtaaminen 1-3
- vaikeus itsetunnon suhteen, pelokkuus 3
- leikkaa laumaan, hajottaa lauman 3
- työmotivaation puute 2-5
- sijoittuu huonosti laumaan nähden, sallii eläinten karkailemista 1-3
- ei liiku kun käsketään 1-3
- raakamaisuus, törkeä tarttuminen 2-5
- tarpeeton näykkiminen 1 (maks 5 ja sitten hylkäys)

Hylkäämisperusteet:

- ohjaajan väärä käyttäytyminen

- normaalin radan sujumisen estyminen
- lauman hylkääminen
- selkeä tottelemattomuus
- epäreilu tai vaarallinen pureminen
- jatkuva brutaali käytös koiralta tai ohjaajalta
- jatkuva lauman hajottaminen
- pelokkuus tai aggressio
- lauman kontrolloinnin epäonnistuminen
- koiran harhailu kuljetuksissa tai toisen kilpailijan häirintä

PERINTEISTEN PAIMENNUSKOKEIDEN KOEOHJEET: FCI
(POISSULJETTUNA BORDER COLLIE/KELPIE)

LUOKAT 1, 2 ja 3

YLEISTÄ:

Paimennuskokeiden tarkoituksena on testata koiran kykyä selviytyä jokapäiväisessä paimennustyössä vaihtelevista olosuhteista ja tehtävistä kuten häkittämisestä, kuljetuksesta, eläinryhmän laidunnuksesta, kuljetuksen aikana kohdattavasta liikenteestä/esteistä ja lauman pysäyttämisestä hallitusti. Näitä kaikkia paimen voi tarvita päivittäisissä työtehtävissään.

Lähtökohtaisesti tulee korostaa eläinten hyvää, oikeudenmukaista ja stressaamattomaa kohtelua, reilua kilpailuhenkisyyttä ja turvata ja ylläpitää roduissa parhaita mahdollisia käyttölinjoja.

Huomioon ottaen vaikeudet löytää "ideaaleja olosuhteita" tai "ideaaleja lampaita", sallitaan joustavuutta esimerkiksi etäisyyksissä ja lammasmäärissä joita käytetään 1,2 ja 3-koeluokissa. Minimimäärä lampaita on kuitenkin aina 15 eläintä.

Järjestäjien tulee huomioida lammasmäärän riittävyys, jotta yksittäiset eläimet eivät altistuisi liian suurelle stressille.

Koeluokissa yhtä lammasta ei tulisi käyttää paimennukseen kuin maksimissaan 4 kertaa päivän aikana. Lampaiden juottamisesta, syöttämisestä ja riittävästä levosta tulee pitää erityisen tarkkaa huolta.

Lampaille on oltava mahdollisuus varjoon/sadesuojaan lepotaukojen aikana.

Mikäli ryhmät odottavat kilpailuradalle tulemista, tai ne jaetaan ns. varikkotiloissa, on huolehdittava siitä, ettei odottavalla/lepäävällä/siirron alaisella ryhmällä ole kokeen aikana katsekontaktia suorittavaan koeryhmään.

Ennen kuin koira voi osallistua paimennuskokeeseen, on sen saavutettava koulutustunnus FCI:n "Perinteisen Paimennuksen Esikokeesta".

YLEISET OLOSUHTEET:

Järjestävä yhdistys kutsuu tuomarit tehtäväänsä kokemuksen ja tuomarioikeuksien mukaan.

Järjestävän yhdistyksen tulee valita ratamestari joka on vastuussa kaikista kokeen aikana rataan liittyvistä asioista. Ratakartta tulee esittää ylituomarille ajoissa hyväksyttäväksi. Ratamestarin tulee olla paikan päällä koko kokeen ajan.

Järjestämiseen tarvitaan laajoja, vaihtelevia maa-alueita.

Koeradat perustetaan siten, että niillä työskentely on mahdollisimman sujuvaa ja todentuntuista.

Paimennuskokeet tulee järjestää puhtaalla ja suljetulla laidunalueella (luontaiset rajat, pysyvät aidat tai joustavat ja siirrettävät aitaukset), jotka tarjoavat turvalliset koeolosuhteet niin lampaille, yleisölle ja koirille. Mikäli alueet on aidattu sähkölangoin, kokeen aikana niissä ei saa kulkea virtaa.

Kaikkien koeluokkien osasuoritukset voivat vaihdella tiloilla käytettävissä olevien puitteiden/teiden/rakenteiden yms. mukaan, mutta osa-alueiden tulee täyttää luokkakohtaiset vaatimukset. Vaihtelevuuden vuoksi on kuitenkin aiheellista hyväksyttää ratasuunnitelma ylituomarilla ajoissa, mieluiten jo ennen kilpailupäivää, mahdollisten muutosten vuoksi.

LAMPAAT:

Noudatetaan yleisiä järjestämisohjeita.

TOIMINTAOHJEITA KILPAILIJOILLE:

Kuka tahansa omistaja/ohjaaja saa osallistua useammalla koiralla luokissa 1,2,3.

Ilmoittautumiset tehdään koiran omistajan nimissä.

Koiraa voi kokeessa ohjata myös eri henkilö. Ohjaajan tulee kuitenkin olla FCI:n alaisen jäsenyhdistyksen jäsen.

Kun ohjaaja nimetään ilmoittautumiskaavakkeeseen, on hän myös koiran virallisen omistajan edustaja.

Ohjaajan tulee olla valmiina omalla lähtövuorollaan ratatuomarin kutsuessa.

Ellei näin ole, vuoro peruuntuu tai lähtö hylätään.

Osallistujien tulee ymmärtää että kokeen sujuva läpivieminen ei tarkoita sitä, että aikataulutus olisi ennustettavissa, mikäli osallistujia joudutaan huutelemaan paikalle. Siksi kokeen sujumisen kannalta on tärkeää oman lähtövuoron seuraaminen ja ajoissa valmiina oleminen.

Osallistujan aloitettua oman suorituksensa, myös hänen työskentelynsä on tuomarin arvioitavissa ja hänen oletetaan suorittavan rata täsmällisesti sääntöjen ja ohjeiden mukaan, kanssakilpailijoita, paimennettavia eläimiä ja koiria kunnioittaen.

Ennen kokeen alkamista ylituomari käy läpi radan osallistujien kanssa ja kertoo heille kaikki yksityiskohdat, joilla on merkitystä radan/kokeen kulkuun ja suorittamiseen. Kaikki rataa ja koetta koskevat kysymykset ja selvennykset tulee osallistujien kysyä tässä informaatiotilaisuudessa.

Kokeen aikana ohjaaja ei saa pyytää/kysyä apua keneltäkään. Kaikki ohjaajat jotka saavat ulkopuolista avustamista, hylätään.

Ne osallistujat jotka eivät käyttäydy tai työskentele sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti radalla tai sen ulkopuolella, kunnioittaen järjestävää yhdistystä tai ylituomaria, voivat joutua Paimennuskollegion esityksestä Kennelliiton kurinpitomenettelyn kohteeksi.

Ohjaajat voivat tutustua ylituomarin ja ratamestarin mukana rataan ennen kokeen alkamista ilman koiria.

Osallistujien tulee pitää koirat kytkettynä/kontroloituna koko kokeen ajan. Kuka tahansa ohjaaja jonka koira häiritsee toisen suoritusta hylätään ja poistetaan paikalta.

Häiritty ohjaaja koirineen saa uusintamahdollisuuden tuomarin luvalla. Ylituomarin valinnan perusteella kyseessä on joko koko radan uusiminen tai sen osa-alueen uusiminen. Jos kyseessä on osittainen uusiminen, siihen saakka radalta jo kerätyt pisteet ovat voimassa. Kuka tahansa ohjaaja joka hylätään aiheuttamansa häirinnän vuoksi, menettää kaikki pisteensä.

Jos ohjaaja menettää yhden tai useamman lampaan radalla, kisasuoritus keskeytetään.

HYVÄKSYTYT TULOKSET:

Luokkien suorittaminen hyväksytysti vaatii, että pisteitä on ansaittu seuraavalla tavalla.

minimipisteet hyväksytyyn tulokseen vähintään 70% maksimituloksesta

Koira, joka on saavuttanut yhden kerran vähintään 70% maksimituloksesta voi siirtyä seuraavaan, ylempään koeluokkaan.

Koira, joka on saavuttanut samassa luokassa kolme kertaa vähintään 70% maksimituloksesta on siirryttävä seuraavaan ylempään koeluokkaan.

Alempiin luokkiin palaaminen ei ole sallittua.

Kaikki osallistujille jaettavat arvostelukaavakkeet tulee olla täydellisiä, tuomarin allekirjoittamia ja sisältää seuraavat tiedot:

- Pisteytys osa-alueittain sekä yhteispistemäärä ja arvosana

Erinomainen tai Erittäin hyvä tai Hyvä tai Hylätty tai Keskeytetty

- Yleisiä huomioita liittyen toimintatapoihin
- Suoritusaika

LUOKKAKOHTAINEN PISTEYTYKSEN JA OSA-ALUEIDEN YHTEENVETO:

LUOKKA 3

(AIKARAJA 35 MIN)

Hyväksytyt tulokset vähintään 105 pistettä, maksimi 150 pistettä

1) Aitaus/häkki (häkistö, uudelleenhäkitys, hyppy)	25 p
2) Ohitus (erotteluaitaus, silta, traileri, ajoneuvon ohitustilanne)	25 p
3) Hallinta/ohjaaminen (tieosuudet, siirtymiset)	50 p
4) Pysäytykset (2 pysäytystä) (risteykset)	20 p
5) Toimintatavat	30 p
	yht. 150 p

LUOKKA 2

(AIKARAJA NOIN 30 MIN)

Hyväksytyt tulokset minimi 70 pistettä, maksimi 100 pistettä

1) Aitaus/häkki (häkistö, uudelleenhäkitys, hyppy)	25 p
2) Ohitus (erotteluaitaus/silta/traileri, ajoneuvon ohitustilanne)	15 p
3) Hallinta/ohjaaminen (tieosuudet, siirtymiset)	20 p
4) Pysäytys (risteykset, tieosuus)	10 p
5) Toimintatavat	30 p
	yht. 100 p

LUOKKA 1

(AIKARAJA 25MINUUTTIA)

Hyväksytyt tulokset minimi 52,5, maksimi 75 pistettä

1) Aitaus/häkki (häkistö, uudelleenhäkittäminen)	25 p
2) Ohitukset (erotteluaitaus/silta)	
3) Hallinta/ohjaaminen (laidunnus, hallussapito, kiinniotto)	20 p
4) Ei pysäytyksiä	
5) Toimintatavat	30 p
	yht. 75 p

HYLKÄÄMINEN:

Paimennettavien eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi, voidaan ohjaaja pyytää kutsumaan koira pois kesken suorituksen.

Suoritus hylätään välittömästi mikäli koira ei ole ohjaajan hallinnassa tai puree eläimiä tarpeettomasti.

Tilanteessa jossa koira kohtaa hankalan, useaan kertaan päällekkäisen lampaan, ylituomari voi sallia yhden puolustavan eleen, jonka jälkeen tilanteen tulee jatkua koiran hallinnassa normaalisti.

Korostettakoon, että näykkäys on ensisijaisesti ilmassa tapahtuva uhka. Se ei saa olla vahingoittava, pureva eikä kiinnijäävä mikäli se tulkitaan jälkimmäiseksi, on tuomarin hylättävä suoritus välittömästi.

Mikäli kokeessa käytettävät lampaat eivät ole paimennettavissa, tuomari yhdessä ratamestarin kanssa voi antaa yhteisellä päätöksellä osallistujalle uusinnan uudella ryhmällä. Lampaiden käyttäytyminen on ylituomarin tarkastelun kohteena kaikkien koesuritutusten ajan.

UUSINTALÄHTÖ

Ylituomari voi missä tahansa radan vaiheessa pyytää ratamestarin keskeyttämään koiran suorituksen ja määrätä uusinnan joko koko radalle tai jollekin radan osa-alueista, mikäli tilanne niin vaatii.

Tämä on yksinomaan ylituomarin päätäntävällä.

Osittaisen uusinnan tullessa kyseeseen, siihen saakka kerätyt/ansaitut pisteet pysyvät voimassa

PAIMENNUSKOKEEN LUOKKA 1

LUOKKA 1

(AIKARAJA 25MINUUTTIA)

Hyväksytty tulos minimi 52,5, maksimi 75 pistettä
Koulutustunnus PAIM 1

Aitaus//häkki (häkistä otto, uudelleen häkittäminen)	25 p
Ohitukset (erotteluaitaus/silta)	
Kuljetus/ohjaaminen (laidunnus, hallussapito, kiinniotto)	20 p
Toimintatavat	30 p
	Yht. 75 p

AITAUS, HÄKKI

TUOMARI ARVOSTELEE, SEKÄ AITAUksesta OTOSSA ETTÄ SINNE PALAUTUKSESSA, SUORITUSTEN VAIKEUDEN KYSEISELLÄ RADALLA: AITAUksesta OTTO, SINNE PALAUTUS, OHJAAJAN SUOJAAMINEN JA HYPPY.

AITAUksesta OTTO: TUOMARIN LUVAN SAATUAAN, OHJAAJA VOI AVATA AITAUksen PORTIN JOTTA KOIRA PÄÄSEE SISÄÄN. OHJAAJA VOI SEURATA KOIRAA SISÄLLE TAI JÄÄDÄ PORTILLE LAUMAN AITAUksesta ULOS KULJETUKSEN AJAKSI. LAUMAN KULJETUKSEN TULEE TAPAHTUA KOIRAN AKTIIVISEN TYÖSKENTELYN SEURAUkseNA OHJAAJAN KÄSKYJÄ NOUDATTAEN. SE TULEE TAPAHTUA RAUHALLISESTI JA LAUMA TULEE SAADA HALTUUN VÄLITTÖMÄSTI. TUOMARI ARVIO KOIRAN KÄYTTÄYTYMISTÄ LAUMAA KOHTAAN, SEN RAUHALLISUUTTA JA PÄÄTTÄVÄISYYTTÄ.

Ylituomarin luvalla ohjaaja avaa aitauksen koiran siirtymiseksi sisäpuolelle.

Ohjaaja ei saa mennä mukaan häkkiin.

Ajanotto käynnistyy kun ohjaaja avaa portin.

Tarkoituksena on ottaa lauma ulos aitauksesta.

Koiran tulee hyväksytyyn suoritukseen yltääkseen työskennellä aktiivisesti ohjaajan käskyjen mukaan.

Poisoton tulee sujua rauhallisesti, ilman että lampaat käyttäytyvät poikkeuksellisen arasti tai paniikinomaisesti ja lauman haltuunoton on oltava välitöntä.

Tuomari arvioi koiran käyttäytymistä suhteessa laumaan, sen rauhallisuutta ja varmuutta. Koira ei saa rynnätä häkkiin aiheuttaen kaaosta tai paniikinomaista reaktiota.

Sille sallitaan portin avaamisen jälkeen aavistuksenomainen viive tilannekohtaiseen tarkasteluun ennen aitaukseen menoa, mutta tämä ei saa johtua epäröinnistä.

Koira saa käyttää tarvittaessa ääntä liike-energian tueksi, mutta se ei ole toivottavaa.

Äänenkäyttöön koko kisaradan ajan kiinnitetään erityistä huomiota; onko kyseessä turha painostaminen vai järkevä ja perusteltu toimintojen tehostaminen.

Koira saa käyttää tarvittaessa ääntä liike-energian tueksi. Äänenkäyttöön koko kisaradan ajan kiinnitetään erityistä huomiota; onko kyseessä turha painostaminen vai järkevä ja perusteltu voimankäyttö.

Arvosteluohje:

Erityistä huomiota tulee kiinnittää lampaiden kokonaishallintaan: siirtyykö koira häkkiin reippaasti ja varmasti vai onko se pelokas, epäroivä. Siirtyvätkö lampaat ulos täydellisenä ja tasaisena ryhmänä koiran aktiivisen työn tuloksena. Ottaako koira lauman välittömästi hallintaan häkin ulkopuolella. Ohjaajan työskentelyn portilla tulee olla helppoa ja turvallista.

Pistevähennykset seuraavista virheistä:

- koiran omavaltainen ennakointi -2
- liian nopea tai liian hidas työskentely 2-5p
- koira sallii lauman palaamisen aitaukseen 2 -5
- koira sallii lauman karkuun pääsyn enemmän kuin 30 metriä 2-5
- koira ei tee töitä, ei kontrolloi lampaita 2-8
- koira ei pidä lampaita irti ohjaajasta molempien ollessa aidan sisäpuolella 2-5
- koira sallii karkuun lähdön enemmän kuin 50m 2-5

OHITUKSET:

RADALLA TULEE OLLA VÄHINTÄÄN KAKSI TAI KOLME MAHDOLLISIMMAN LUONNOLLISTA VAIKEAA KULKUVÄYLÄÄ. NE VOIVAT OLLA ESIMERKIKSI: KAPEA KULKUVÄYLÄ VILJAPELTOJEN, PENSASAITOJEN TAI MUIDEN ESTEIDEN VÄLITSE, SILLAN YLITYS TAI LAJITTELUAITAUS.

TUOMARI JAKAA PISTEET SUHTEESSA TEHTÄVIEN VAATIVUUTEEN JA MÄÄRÄÄN JA ARVOSTELEE LÄHESTYMISEN, KOIRAN JA OHJAAJAN SIOITTUMISEN JA LAUMAN HALTUUNOTON POISTUMISESSA. LAUMAN SISÄÄNMENON VAIKEAAN KULKUVÄYLÄÄN TULISI TAPAHTUA KOIRAN OHJAUKSESSA RAUHALLISESTI. MIKÄLI SUORITUS ON SILLAN YLITYS, TULEE SEKÄ KOIRAN ETTÄ OHJAAJAN YLITTÄÄ SE RADAN JATKAMISEKSI, SILLÄ VAIKKA SE OLISI KEINOTEKOINEN, SE EDUSTAA MUUTEN YLITETTÄVÄKSI LIIAN LEVEÄÄ TAI SYVÄÄ ESTETTÄ. LAJITTELUAITAUKSEN OLLESSA TEHTÄVÄNÄ KOIRA SAA MENNÄ SISÄPUOLELLE, MUTTA OHJAAJA EI. MUISSA TAPAUKSISSA OHJAAJA SAA SIOITTAUTUA NIIN KUIN NÄKEE PARHAAKSI RADASTA SELVIYTYÄKSEEN. ESTEEN OHI TAI YMPÄRI MENEMISESTÄ SEURAA PISTEIDEN MENETYS EIKÄ OHJAAJA SAA YRITTÄÄ UUELLEEN.

Korkeammassa luokissa erotteluaitauksen sijaan/lisäksi radasta riippuen voidaan käyttää myös kuljetustraileria, johon koira ohjaa lauman aidoista tehtyä kujannetta myöten ja josta lampaat, koira viimeisenä, voivat kulkea läpi miehistöoven kautta.

Erotteluaitauksia tai traileria käytettäessä ohjaaja asettaa itsensä sopivaan paikkaan kyseisen tehtävän suorittamisen ja ohjauksen sujumista ajatellen.

Periaatteena on, että jokainen osa-alue on pyrittävä suorittamaan. Osa-alueen epäonnistuminen merkitsee, ettei sitä saa uusaa.

Mikäli jollakin osa-alueella menetetään kaikki pisteet, hyväksytyä tulosta ei voi saada.

Pistevähennykset seuraavista virheistä:

- eläimet astuvat yli rajojen 0,5-5
- huono lähestyminen 2-5
- koira sijoittuu huonosti 2-5
- myöhässä/kieltäytyy pysäyttämästä 2-5
- ohjaajan puuttuminen pysäyttämiseen 2-5
- huono laumanhallinta 2-5
- lauman karkaaminen 10

KULJETUS/OHJAAMINEN

Poisoton jälkeen lauma siirretään laidunalueelle.

Laidunalueen etäisyyden häkkiin tulee olla vähintään 75 m ja ohjaajan tulee käyttää kuviteltua polkua tai tietä kuljettamiseen.

Ylituomari tarkkailee suoritusta ja lauman käyttäytymistä koko kuljetuksen ajan. Pääpaino on koiran kyvyssä ohjata ja hallita laumaa. Koiran liikkuminen kuljetuksen aikana voi yksilöstä riippuen olla suoraviivaista tai jatkuvaa keräävää liikettä, mutta sen tulee olla yleisilmeeltään stressaamatonta ja rauhallista ja lauman tulee liikkua tasaisesti. Kuljetus voi tapahtua myös poispäin ajaen, mikäli ohjaaja näin valitsee. Kuljetusosio tapahtuu kuitenkin valitulla tavalla häkistä poisotosta aina merkatulle alueelle saakka. Kuljetustapaa ei voi vaihtaa kesken kuljetuksen tasapainosta poispäin ajoon.

Arvosteluohje:

Ylituomarin erityisen tarkastelun kohteena on koiran osoittama lauman koossapitämisen taito ja yhteistyöhalukkuus ohjaajan suuntaan. Virheitä ovat mm. eläinten turha painostaminen, liika vauhti tai puuttuva intensiivisyys, huolimattomuus, tottelemattomuus, kuljetuksen rytmikkyyden jatkuva muuttuminen ja "töksähtelevyys".

Ohjaajan työskentelyssä kiinnitetään huomiota kokonaisilmeeseen ja sujuvuuteen. Pisteilykseen vaikuttavia suuria virheitä ovat myös liiallinen käskyttäminen, joka muuttaa paimennustilanteen yleisilmeeltään tottelevaisuuskoemaiseksi ja siten estää koiraa osoittamasta pystyvän toimimaan oikea-asenteisesti laumaa kohtaan ja säilyttämään yhteistyöhalukkuutensa ja itsenäisen ajattelunsa pitkäkestoisen työn voimavarana.

Myös ohjaajan kohtuuton äänenkäyttö, koiraan tai eläimiin fyysisesti koskeminen tai muutoin epäurheilijamainen käytös vaikuttaa pisteilykseen.

Pistevähennykset seuraavista virheistä:

- koira sijoittuu huonosti 1
- menee liian nopeasti radan läpi/liian hitaasti 1-5
- nykivä, vaihtelevarytminen radan suorittaminen 1-8
- lampaiden turha painostaminen 2-8
- kontrolloimattomuus, tekee vähän työtä 2-10
- koko lauman karkaaminen 10

L Aidunnus ja kiinniotto:

Laidunnus. Tehtävänä on laidunnus joko nelikulmaisella tai pitkänomaisella luonnollisella pellolla tai tilapäisellä alueella joka on merkitty neljällä paalulla kulmissa tai alueen etuosassa (15 x 15 metriä).

Tuomaristo arvio ohjaajan toimintaa, koiran sijoittumista laumaan nähden ja sen kykyä tuoda lauma osoitetulle alueelle ja pitää se siinä rauhallisesti, tehokkaasti ja omatoimisesti (aika on tuomarin päätettävissä).

Lauman paikallaan pitäminen ja lampaan kiinniotto.

Lauman ollessa liikkumattomana ja rauhallisena osoitetulla alueella, ohjaaja ottaa kiinni ja hetken aikaa pitää kiinni tuomarin osoittamaa merkittyä lammasta. Tämän aikana koiran tulee pitää muu lauma osoitetulla alueella, mahdollisuuksien mukaan omatoimisesti.

Auton ohitus: Tämä voidaan suorittaa oikealla tiellä tai keinotekoisella tietä jäljitelevällä radanosalla. Tien tulee olla selvästi merkitty ja vähintään toisen reunan tiestä tulee olla sellainen että lauma voi ”nojata” siihen kulkiessaan. Oikeaa tietä käytettäessä, jossa liikennettä ei voida keskeyttää, ainoastaan rajoittaa, arvostelu tapahtuu keskimääräisen suorituksen mukaan.

Lauman liikkuminen: Tuomari arvostelee lauman liikkumista koko radan ajan. Koiran työskentelyssä arvioidaan kuinka hyvin se pystyy ohjaamaan laumaa määrätyllä radalla tehtävästä toiseen, huomioiden radan tehtävien vaikeusasteen ja lukumäärän.

Kuljetusosiosta laidunnusalueelle siirryttäessä ylituomari tarkastelee koiran kykyä siirtyä ohjaajan valitsemalle sivulle odottamaan rauhallisesti, sen intensiivisyyttä tarkkailla edelleen lauman käyttäytymistä ja liikehdintää puuttumatta lauman käyttäytymiseen turhaan.

Ohjaajan tulisi päästä irti laumasta siten, että koira siirtyy ohjaajan sivulle ja ”irrottaa” hänestä lauman mahdollisen vedon rauhallisesti ja varmasti väliin tullen. Puremista tai hyökkäämistä ei sallita. Ohjaaja siirtyy koiran taakse, vähintään 10 metrin päähän ja odottaa ylituomarin antamaa merkkiä. Koiran tulee maata/seisoa rauhallisesti paikoillaan, intensiivisyytensä lauman tarkkailuun säilyttäen.

Laidunnusosion tulee kestää vähintään 5 minuuttia.

Ajanotto alkaa kun lauma saapuu merkatulle alueelle ja päättyy kun tuomari antaa luvan kiinniottoon.

Kun lauma on liikkumaton ja pysyy rauhallisesti merkatulla alueella, ohjaaja palaa ylituomarin antamasta merkistä lauman luo ja ottaa kiinni ennalta merkkäusvärillä tai kaulaan kiinnitetyllä nauhalla merkatun lampaan ja hyväksyytään sen tuomarilla. Kiinniotossa ohjaaja saa käyttää apunaan koukkupäistä paimensauvaa tai vaihtoehtoisesti ottaa lampaan kiinni pelkin käsin. Ylituomarin varmistuttua siitä, että kiinniotettu lammas on oikea, ennalta merkattu yksilö, ohjaaja saa luvan jatkaa ja kerää koiralla ryhmän haltuun siirtääkseen lauman seuraavaan osa-alueeseen.

Koko laidunnusosion ja siihen liittyvän kiinnioton ajan koiran tulee huolehtia lauman pysymisestä merkatulla alueella ohjaajan käsiteltävissä, mikäli mahdollista tehden sen omin vaistoin, käskyttämättä, sopivalla intensiivisyydellä. Koira saa puuttua aktiivisesti lauman käyttäytymiseen ainoastaan ohjaajan pyynnöstä, esimerkiksi jos paimennettava ryhmä pyrkii siirtymään merkityn alueen rajojen ylitse tai pakenemaan kauemmas. Tämän jälkeen koiran on heti vetäydyttävä merkityn alueen ja pakoetäisyyden ulkopuolelle ja lopetettava omalla käyttäytymisellään lauman liikkumiseen vaikuttaminen.

Koira ei kiinnioton aikana saa kuumentua, osoittaa tottelemattomuutta tai muutoin puuttua tilanteeseen ja siten vaikeuttaa ohjaajan tehtävää.

Osa-alueen arvostelu:

Ylituomarin tulee tarkkailla koiran aktiivisuutta, tottelevaisuutta ja laumanlukutaitoa suhteessa ohjaamiseen. Yli-innokkuus, turha painostaminen ja kuumentuminen, tottelemattomuus ovat virheitä. Samoin koiran liiallinen passiivisuus, lauman kontrolloimattomuus ja jättäminen tai laumalta karkaaminen ovat virheitä.

Koiran tulee reagoida ohjaajan käskyihin ripeästi ja välittömästi, mutta ohjaajan käskyjen tulee koko ajan palvella enemmän yhteistyön parasta mahdollista suorittamista kuin koiran laumaa kohtaan osoittaman ei-toivotun paimennusasetteen hallintaa.

Koiran tulee toiminnoillaan selvästi osoittaa kykenevyyttä pitkäkestoiseen työskentelyyn, luontaista laumanlukutaitoa, hallussapidon tarvetta ja reilua paimennettavien eläinten kohtelua. Kaikki ääripäät käyttäytymisessä ovat virheitä.

Äänenkäyttö sallitaan tilannekohtaisesti esimerkiksi painetilanteessa lisävoimana tai kuljetuksessa vaatimuksena ripeämpään liikkumiseen, mutta se on tarkastelun kohteena koko suorituksen ajan. Mikäli haukkuminen ei ole tarkoituksenmukaista vaan selvästi paimennettavia eläimiä häiritsevää ja turhaan painostavaa, se otetaan huomioon arvostelussa.

Lauman siirtyminen merkityltä alueelta aiheuttaa virhepisteitä, mutta ylituomarin tulee harkita syitä tapauskohtaisesti. Mikäli siirtyminen on aiheutunut koiran virheestä, turhasta painostamisesta tai välinpitämättömyydestä, pistemenetyks on suurempi kuin jos lauma käyttäytyy ennalta arvaamattomasti tai ohjaajavirheen tms. vuoksi se ajautuu koirasta riippumattomista syistä hetkiseksi merkatun alueen ulkopuolelle.

Selkeä lauman alueelta pakeneminen ja sen hallinnan menetys on ratkaisevan suuri virhe, joka voi aiheuttaa osa-alueen pisteiden menetyksen ja radan keskeytyksen.

Ylituomarin harkinnan mukaan koiran kokemuksesta ja siihen saakka osoittamista taidoista ja luokan vaatimustasosta riippuen ohjaaja voi ylituomarin luvalla yrittää palauttaa lauman hallinnan, mutta mikäli ylituomari ei katso sen kyseiselle koiralle/ tilanteeseen nähden olevan mahdollista tai muutoin kohtuullista laumaa kohtaan, rata keskeytetään.

Myös lauman kokoaminen laidunnusalueelta seuraavaa kuljetusosiota varten on tarkastelun alla. Kokoako koira lauman hallitusti ja siirtyy oikeaan asemaan kuljettaakseen sitä ohjaajansa haluamaan suuntaan vai jakaako ryhmän, käyttääkö tarpeetonta vauhtia, jolloin lauman liikkuminen on ryntäävää. Lauman nostaminen voi tapahtua keräävän liikkeen kautta tai suoraan keskilinjalla liikkeelle työntäen.

Oleellista on stressaamaton ja siisti työskentely, jossa lauman on mahdollista rauhoittaa liikkumisensa ennen ohjaajalle saapumista ja jatkaa tästä reippaaseen, ohjaajan omalla liikkumisellaan määrittelemään tahtiin. Kuljetuksia arvostellaan kokonaisuutena kisasuorituksen ajan.

Pistevähennykset seuraavista virheistä:

- koira palaa ohjaajan luo laidunnuksen aikana 5
- laidunnus rajojen ulkopuolella 2-5
- lauman liikkuminen paikallapidon aikana 5
- koira ei pysy paikoillaan käskystä huolimatta 2-5
- lauman häirintä, yliaktiivisuus 5-10
- kontrolloimattomuus, passiivisuus, lauman karkuuttaminen 5-8
- koira ei saa laumaa kokoon/ lauman jakaminen 10
- kiinniotta ei pystytä suorittamaan 5

UUDELLEENHÄKITYS

AITAUKSEEN PALAUTUS: TULEE TAPAHTUA KOIRAN AKTIIVISEN TYÖSKENTELYN SEURAUKSENA OHJAAJAN KÄSKYJÄ NOUDATTAEN. SE TULEE TAPAHTUA RAUHALLISESTI JA ILMAN TÖNIMISTÄ. AITAUKSEN LÄHELLÄ KOIRAN TULEE PYSÄYTTÄÄ LAUMA JA PITÄÄ SE PAIKALLAAN SILLÄ AIKAA KUN PAIMEN AVAA PORTIN.

Lauma kuljetetaan pysäytyslinjalta uudelleenhäkitykseen.

Ohjaaja siirtyy lauman eteen, avaten portin. Koira jätetään pitämään laumaa kauempana, kohtuullisen matkan päässä (maksimissaan 5 metriä.).

Portin aukaisemisen jälkeen ohjaaja antaa koiralle luvan kiertää lauman ja siirtämään sen portista sisään. Kun lauma on porttilinjan sisäpuolella, portti voidaan sulkea. Portin sulkeuduttua ajanotto päättyy.

Ohjaaja ei saa työntää sauvalla eikä portilla lampaita vaan koiran on suoritettava häkitys itse, aktiivisesti työskennellen.

Lauman tulee liikkua rauhallisesti, tasaisesti ja ahtautumatta portista sisään.

Osa-alueen arvosteleminen:

Ylituomari kiinnittää huomiota koiran kykyyn pitää lauma hallussaan saavuttaessa vetoalueelle ja jätettäessä se vartioimaan laumaa ohjaajan liikkeessä portille.

Portin avaamisen tulisi sujua helposti.

Mikäli lampaat kuitenkin karkaavat ohjaajan luokse häkkialueelle vaikeuttaen portin avaamista, ohjaaja voi pyytää koiran vierelleen ja täten koirallaan tehdä tilaa portin avaamisen helpottamiseksi.

Tällaisessa lauman koiran hallinnasta karkaamisesta ylituomarin tulee arvioida uudelleenhäkityksessä olevan lammasyhmän käyttäytymistä ja arvioida koiran suoritusta sen pohjalta ovatko lampaat käyttäytymiseltään hallittavissa vai ylittääkö niiden senhetkinen veto esikoetta suorittavan koiran kyvyille asetettavat vaatimukset. Jos ohjaaja auttaa häkin avaamista kutsumalla koiran vierelleen, on arvioitava riittääkö koiran voima ja aktiivinen työskentely tekemään tilaa ohjaajan toimintojen turvaamiseksi ja sujuuko tilanne yleisilmeeltään rauhallisesti ja todellisen työtilanteen mukaisesti.

Kaikki koiran fyysinen avustaminen esimerkiksi portilla lampaiden häkkiin työntäminen pudottaa kokonaispisteitä.

Virheitä ovat myös mm. lampaiden tungeksiminen ja sulloutuminen tai suoranainen paniikki, koiran laumaa kohtaan turhan voimakas painostaminen, näykkiminen tai kiihtymisestä johtuva liiallinen äänenkäyttö. Kokonaisuuden hallitsemattomuus- esimerkiksi liian voimakkaasti ja liian lähellä työskentely ja sitä kautta yksittäisten eläinten karkuuttaminen / pakoon säntääminen portilta, koiran tottelemattomuus tai epävarmuus.

VARTIOIMINEN JA HYPPI

OHJAAJAN SUOJAAMINEN JA HYPPI: ENNEN AITAUksesta OTTOA TAI SINNE PALAUTUKSEN JÄLKEEN KUN PORTIT ON SULJETTU, OHJAAJA TOIMII KUIN RUOKITTAESSA ELÄIMIÄ JA LIIKKUU AITAUkseSSA. KOIRAN TULEE PITÄÄ ELÄIMET POIS OHJAAJAN TIELTÄ. SUORITUKSEN ALUSSA TAI LOPUSSA KOIRAN TULEE SUOJATA PAIMENEN KULKU PORTISTA SJOITTUMALLA LAUMAN JA PORTIN VÄLIIN. OHJAAJA POISTUU PORTIN KAUTTA JA JÄTTÄÄ KOIRAN VARTIOIMAAN SITÄ. PORTIN SULKEMISEN JÄLKEEN OHJAAJA KUTSUU KOIRAANSA, JONKA tulee hypätä aidan/portin yli palatakseen ohjaajan luokse.

Kun lauma on uudelleenhäkitytty ja häkin ovi on suljettu, ohjaajan toiminta "simuloi" ruokintaa tai aitauksen ympäri kulkemista (sisäpuolella). Koira avaa ja turvaa kulkureittiä ohjaajan ja lauman välillä.

Ensimmäiseksi tai ennen tämän tehtävän suorittamista loppuun, ohjaajan pois pääsyn turvaamiseksi/tien vapauttamiseksi ulos häkistä, koira asetetaan lauman ja portin väliin.

Ohjaaja astuu ulos portista ja jättää koiran pitämään sen vapaana mahdollisesti ulospyrkivien eläinten varalta.

Kun portti on suljettu koira sisäpuolellaan, ohjaaja kutsuu koiraan jonka on hypättävä portin tai aidan ylitse/ryömittävä ripeästi sen alta ja palattava paikoilleen ohjaajan viereen

Ajanotto päättyy tähän.

TOIMINTATAVAT:

SUORITUKSEN LAATUA ARVIOIDAAN KOKO KOKEEN AJAN JA SE JAKAANTUU KOLMEEN OSIOON:

A. KÄSKYT: KÄSKYT VOIDAAN ANTAA SANALLISESTI, ELEILLÄ TAI PILLILLÄ JA NIIDEN VAIKUTUKSEN TULEE SELVÄSTI NÄKYÄ KOIRAN KÄYTOkseSSÄ JA REAKTIOISSA.

TUOMARI ARVIOI KÄSKYJEN OIKEELLISUUTTA, SELKEYTTÄ, KUULUVUUTTA, VOIMAA JA MÄÄRÄÄ.

TARPEETOMAT KÄSKYT TAI KÄSKYT, JOITA KOIRA EI NOUDATA, AIHEUTTAVAT PISTEVÄHENNYKSIÄ.

JOKAISTA PILLIN VIHellySTÄ PIDETÄÄN KÄSKYNÄ RIIPPUMATTA SEN MUODOSTA. SAMASTA TOIMINNOSTA TULISI KÄYTTÄÄ SAMAA KÄSKYÄ JA KÄSKYJÄ TULISI KÄYTTÄÄ MAHDOLLISIMMAN VÄHÄN.

B. TOTTELEVAISUUS: TULEE OLLA VÄLITÖNTÄ JA TÄYDELLISTÄ: SIITÄ RIIPPUU LAUMAN HYVÄ HALLINTA.

C. AKTIIVISUUS – OMATOIMISUUS – LEMPEYS - KÄYTÖS: TUOMARI ARVIOI KOIRAN KYKYÄ KOOTA, OHJATA, PYSÄYTTÄÄ TAI LIIKUTTAA LAUMAAN OHJAAJAN KÄSKYJEN MUKAAN, SAMOIN KUIN KOIRAN OMATOIMISTA KYKYÄ TARVITTAESSA OHJATA, PYSÄYTTÄÄ TAI PITÄÄ PAIKALLAAN LAUMAA SEKÄ PALAUTTAA KARKULAISET.

HUOMOITA TULEE KIINNITTÄÄ MYÖS KOIRAN SUHTAUTUMISEEN VIERAISIIHMIISIIN: SEN TULEE OLLA LUONTEVAA, ELOISAA, EI ARKAA TAI AGRESSIIVISTA. PIENI PIDÄTTYVÄISYYS SALLITAAN.

POIKKEUKSELLISIA TILANTEITA LUKUUN OTTAMATTA KOIRA EI SAA PURRA LAMPAITA JA KAIKESTA

VÄKIVALTAISESTA KÄYTÖKSESTÄ RANGAISTAAN VAKAVASTI. LYHYT NÄYKKÄISY ON SALLITTU TARVITTAESSA LAUMAN HALLINNASSA PITÄMISEKSI. VAKAVAT TAI TARPEETTOMAT PUREMISET JOHTAVAT VÄLITTÖMÄÄN HYLKÄYKSEEN EIKÄ KOIRA SAA VAARANTAA LAMPAITA.

Osa-alueen arvostelu:

Toimintatapoja arvostellaan kokonaisen suorituksen ajan. Koiran ja ohjaajan yhteistyö on parhaimmillaan rauhallista ja saumatonta. Koiran asenne paimennettavia eläimiä kohtaan on olennaista.

Pistevähennykset seuraavista virheistä:

a) käskyt:

- hyödyttömiä, koira ei tottele 1-3
- liikaa, tehottomia ja ponnettomia 1-3
- väärä käsky 2-5
- koiran poiskutsuminen hylkäävästä työstä 3
- koiran ojentaminen 6

b) tottelevaisuus:

- ei noudata käskyä 1
- tottelee myöhässä 1-3
- tottelee väärin 2-5
- jättää lauman, hylkäys

c) aktiivisuus jne.

- harhailu jahtaaminen 1-3
- vaikeus itsetunnon suhteen, pelokkuus 3
- leikkaa laumaan, hajottaa lauman 3
- työmotivaation puute 2-5
- sijoittuu huonosti laumaan nähden, sallii eläinten karkailemista 1-3
- ei liiku kun käsketään 1-3
- raakamaisuus, törkeä tarttuminen 2-5
- tarpeeton näykiminen 1 (maks 5 ja sitten hylkäys)

Hylkäämisperusteet:

- ohjaajan väärä käyttäytyminen
- normaalin radan sujumisen estyminen
- lauman hylkääminen
- tottelemattomuus, selkeä
- epäreilu tai vaarallinen pureminen
- jatkuva brutaali käytös koiralta tai ohjaajalta
- jatkuva lauman hajottaminen
- pelokkuus tai aggressio
- lauman kontrolloinnin epäonnistuminen
- koiran harhailu kuljetuksissa tai toisen kilpailijan häirintä

PAIMENNUSKOKEEN LUOKKA 2

(AIKARAJA NOIN 30 MIN)

Hyväksytyt tulokset minimi 70 pistettä, maksimi 100 pistettä
Koulutustunnus PAIM 2

Karsina/Ottoaitaus (häkistöotto, uudelleenhäkitys, hyppy)	25 p
Ohitus (erotteluaitaus ja silta, ajoneuvon ohitustilanne)	15 p
Kuljetus/Hallinta (tieosuudet, siirtymiset)	20 p
Pysähdykset (risteykset, tieosuus)	10 p
Toimintatavat	30 p
	Yht. 100 p

AITAUS/HÄKKI

TUOMARI ARVOSTELEE, SEKÄ AITAUksesta OTOSSA ETTÄ SINNE PALAUTUKSESSA, SUORITUSTEN VAIKEUDEN KYSEISELLÄ RADALLA: AITAUksesta OTTO, SINNE PALAUTUS, OHJAAJAN SUOJAAMINEN JA HYPPI.

AITAUksesta OTTO: TUOMARIN LUVAN SAATUAAN, OHJAAJA VOI AVATA AITAUksen PORTIN JOTTA KOIRA PÄÄSEE SISÄÄN. LAUMAN KULJETUKSEN TULEE TAPAHTUA KOIRAN AKTIIVISEN TYÖSKENTELYN SEURAUkseNA OHJAAJAN KÄSKYJÄ NOUDATTAEN. SE TULEE TAPAHTUA RAUHALLISESTI JA LAUMA TULEE SAADA HALTUUN VÄLITTÖMÄSTI. TUOMARI ARVIO KOIRAN KÄYTTÄYTYMISTÄ LAUMAA KOHTAAN, SEN RAUHALLISUUTTA JA PÄÄTTÄVÄISYYTTÄ.

Arvio perustuu ohjaajan ja koiran yhteistoimintoihin, mm. valittuun sijoittumiseen, reitteihin, toiminta-alueeseen, koiran kykyyn hallita laumaa ja käyttää luontaisia ominaisuuksiaan asetettujen vaatimusten ja ohjeiden mukaisesti.

Poisotto:

Ylituomarin luvalla ohjaaja avaa aitauksen koiran siirtymiseksi sisäpuolelle.

Ohjaaja ei saa mennä mukaan häkkiin.

Ajanotto käynnistyy kun ohjaaja avaa portin.

Tarkoituksena on ottaa lauma ulos aitauksesta.

Koiran tulee hyväksytyyn suoritukseen yltääseen työskennellä aktiivisesti ohjaajan käskyjen mukaan.

Poisoton tulee sujua rauhallisesti ilman, että lampaat käyttäytyvät poikkeuksellisen arasti tai paniikinomaisesti.

Lauman haltuunoton on oltava välitöntä.

Tuomari arvioi koiran käyttäytymistä suhteessa laumaan, sen rauhallisuutta ja varmuutta. Koira ei saa rynnätä häkkiin aiheuttaen kaaosta tai paniikinomaista reaktiota.

Koiralle sallitaan portin avaamisen jälkeen aavistuksenomainen viive tilannekohtaiseen tarkasteluun ennen aitaukseen menoa, mutta tämä ei saa johtua epäröinnistä.

Koira saa käyttää tarvittaessa ääntä liike-energian tueksi, mutta se ei ole toivottavaa.

Äänenkäyttöön koko suorituksen ajan kiinnitetään erityistä huomiota; onko kyseessä turha painostaminen vai järkevä ja perusteltu toimintojen tehostaminen.

Arvosteluohje:

Erytistä huomiota tulee kiinnittää lampaiden kokonaishallintaan: siirtyykö koira häkkiin reippaasti ja varmasti vai onko se pelokas, epäroiva. Siirtyvätkö lampaat ulos täydellisenä ja tasaisena ryhmänä koiran aktiivisen työn tuloksena. Ottaako koira lauman välittömästi hallintaan häkin ulkopuolella. Ohjaajan työskentelyn portilla tulee olla helppoa ja turvallista.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- koiran omavaltainen ennakointi -2 p
- liian nopea tai liian hidas työskentely 2-5 p
- koira sallii lauman palaamisen aitaukseen 2-5 p
- koira sallii lauman karkuun pääsyn enemmän kuin 30 metriä 2-5 p
- koira ei tee töitä, ei kontrolloi lampaita 2-8 p
- koira ei pidä lampaita irti ohjaajasta molempien ollessa aidan sisäpuolella 2-5 p
- koira sallii karkuun lähdön enemmän kuin 50m 2-5 p

OHITUKSET:

RADALLA TULEE OLLA VÄHINTÄÄN KAKSI TAI KOLME MAHDOLLISIMMAN LUONNOLLISTA VAIKEAA KULKUVÄYLÄÄ. NE VOIVAT OLLA ESIMERKIKSI: KAPEA KULKUVÄYLÄ VILJAPELTOJEN, PENSASAITOJEN TAI MUIDEN ESTEIDEN VÄLITSE, SILLAN YLITYS TAI LAJITTELUAITAUS.

TUOMARI JAKAA PISTEET SUHTEESSA TEHTÄVIEN VAATIVUUTEEN JA MÄÄRÄÄN JA ARVOSTELEE LÄHESTYMISEN, KOIRAN JA OHJAAJAN SIOITTUMISEN JA LAUMAN HALTUUNOTON POISTUMISESSA. LAUMAN SISÄÄNMENON VAIKEAAN KULKUVÄYLÄÄN TULISI TAPAHTUA KOIRAN OHJAUKSESSA RAUHALLISESTI. MIKÄLI SUORITUS ON SILLAN YLITYS, TULEE SEKÄ KOIRAN ETTÄ OHJAAJAN YLITTÄÄ SE RADAN JATKAMISEKSI, SILLÄ VAIKKA SE OLISI KEINOTEKOINEN, SE EDUSTAA MUUTEN YLITETTÄVÄKSI LIIAN LEVEÄÄ TAI SYVÄÄ ESTETTÄ. LAJITTELUAITAUKSEN OLLESSA TEHTÄVÄNÄ KOIRA SAA MENNÄ SISÄPUOLELLE, MUTTA OHJAAJA EI. MUISSA TAPAUKSISSA OHJAAJA SAA SIOITTAUTUA NIIN KUIN NÄKEE PARHAAKSI RADASTA SELVIYTYÄKSEEN. ESTEEN OHI TAI YMPÄRI MENEMISESTÄ SEURAA PISTEIDEN MENETYS EIKÄ OHJAAJA SAA YRITTÄÄ UUDELLEEN.

Koeluokan 2 tulee sisältää kaksi vaativaa ja niin luontevaa ohitusosiota kuin mahdollista. Ohitukset voivat olla esimerkiksi kujanomainen kapea ohitus, aitausten tai kahden pellon väliin syntyvän kujanteen läpivieminen, sillan ylitys tai erotteluaitaus.

Ylituomarin tulee jakaa pisteitä tässä osiossa vaikeusasteen ja osioiden lukumäärän mukaan, huomioon ottaen lähestymistapa, ohjaajan sijoittuminen, koiran toiminnot, kuten myös koiran kyky kontrolloida laumaa ja paimennettävien eläinten rauhallisuus sen saapuessa eri osa-alueisiin tai poistuessa niistä koiran ohjaamana.

Osioihin saapumisen tulisi sujua koiralta erityisen rauhallisesti ja varmasti ja parasta mahdollista yhteistyökykyä, toimintoja ja tilannetajua käyttäen.

Jos on kysymyksessä sillan ylitys, koiran ja ohjaajan tulee molempien ylittää silta rataa jatkaakseen. Vaikka kysymyksessä olisi keinotekoinen, maan päälle rakennettu silta, on sen tarkoitus havainnollistaa todellista estettä, (jokea, ojaa, rotkoa) jota ei muuten voi ohittaa/ylittää kuin kulkemalla sen ylitse.

Sillan lisäksi ohituksena on järjestetty erotteluaitaus, josta koiran on kuljettava läpi lauman mukana ilman ohjaajaa.

Erotteluaitausta käytettäessä ohjaaja asettaa itsensä sopivaan paikkaan kyseisen tehtävän suorittamista ja ohjauksen sujumista ajatellen.

Tehtävän kiertäminen tai suorittamatta jättäminen tarkoittaa pisteiden menettämistä kyseisestä osa-alueesta. Periaatteena on, että jokainen osa-alue on pyrittävä suorittamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Osa-alueen epäonnistuminen merkitsee, ettei sitä saa uusia.

Mikäli jollakin osa-alueella menetetään kaikki pisteet, hyväksytyä tulosta ei voi saada.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- eläimet astuvat yli rajojen 0,5-5 p
- huono lähestyminen 2-5 p
- koira sijoittuu huonosti 2-5 p
- myöhässä/kieltäytyy pysäyttämästä 2-5 p
- ohjaajan puuttuminen pysäyttämiseen 2-5 p
- huono laumanhallinta 2-5 p
- lauman karkaaminen 10 p

KULJETUS JA OHJAAMINEN / OHITTAVA AJONEUVO:

RADALLA TULEE OLLA VÄHINTÄÄN KAKSI TAI KOLME MAHDOLLISIMMAN LUONNOLLISTA VAIKEAA KULKUVÄYLÄÄ. NE VOIVAT OLLA ESIMERKIKSI: KAPEA KULKUVÄYLÄ VILJAPELTOJEN, PENSASAITOJEN TAI MUIDEN ESTEIDEN VÄLITSE, SILLAN YLITYS TAI LAJITTELUAITAUS.

TUOMARI JAKAA PISTEET SUHTEESSA TEHTÄVIEN VAATIVUUTEEN JA MÄÄRÄÄN JA ARVOSTELEE LÄHESTYMISEN, KOIRAN JA OHJAAJAN SIOITTUMISEN JA LAUMAN HALTUUNOTON POISTUMISESSA. LAUMAN SISÄÄNMENON VAIKEAAN KULKUVÄYLÄÄN TULISI TAPAHTUA KOIRAN OHJAUKSESSA RAUHALLISESTI. MIKÄLI SUORITUS ON SILLAN YLITYS, TULEE SEKÄ KOIRAN ETTÄ OHJAAJAN YLITTÄÄ SE RADAN JATKAMISEKSI, SILLÄ VAIKKA SE OLISI KEINOTEKOINEN, SE EDUSTAA MUUTEN YLITETTÄVÄKSI LIIAN LEVEÄÄ TAI SYVÄÄ ESTETTÄ. LAJITTELUAITAUKSEN OLLESSA TEHTÄVÄNÄ KOIRA SAA MENNÄ SISÄPUOLELLE, MUTTA OHJAAJA EI. MUISSA TAPAUKSISSA OHJAAJA SAA SIOITTAUTUA NIIN KUIN NÄKEE PARHAAKSI RADASTA SELVIYTYÄKSEEN. ESTEEN OHI TAI YMPÄRI MENEMISESTÄ SEURAA PISTEIDEN MENETYS EIKÄ OHJAAJA SAA YRITTÄÄ UUDELLEEN.

Ohittava ajoneuvo voi olla esimerkiksi auto, mopo tai mönkijä. Traktoria ei saa käyttää. Ohitusten jälkeen lauma kuljetetaan tieosuudelle.

Tämä voidaan suorittaa oikealla maantieosuudella tai simuloida se oikeaan verrattavissa olevalle tieosuudelle.

Tieosuus tulee olla selkeästi merkattuna, mielellään reunustettuna yhdeltä sivultaan aidalla/nauhalla, jotta lauma voi "nojata" turvallisesti tien reunaan ohitustilanteessa. Jos on kysymyksessä oikea tie, jossa liikennettä voidaan valvoa mutta ei jatkuvasti keskeyttää tai pysäyttää, keskimääräisestä liikennöinnistä on pidettävä kirjaa vaativusasteen pisteyttämistä varten. Kokeen järjestäjä on vastuussa lauman ja koirakon turvallisuudesta mikäli tieosuutta käytetään, joten oleellista on järjestää osuuden molempiin päihin liikenteenohjaaja.

Ajoneuvon lähestyessä kävelyvauhdilla vastakkaisesta suunnasta kulkusuuntaan nähden, koiran tulee pitää ryhmä mahdollisimman tiiviisti tien reunassa. Oleellista on, että koiran tulee toimia tiiviisti ryhmässä kiinni, jottei sen oma turvallisuus vaarantuisi ja jotta se todenmukaisesti pystyisi toimimaan "läpäisemättömänä", liikkuvana seinänä ohittavan ajoneuvon ja lauman välissä.

Lauman liikkeen tulisi ihannesuorituksessa jatkua pysähtymättä, mutta mikäli ylituomari arvioi lauman käyttäytymisen ja rauhallisena säilymisen erityisesti vaatineen pysähtymistä, pistemenetys on vähäinen. Koira ei saa reagoida ohikulkevaan ajoneuvoon kuin sen verran, mitä sen tarkkaavaisuus ja tilanteen hahmottaminen vaatii. Koiran tulee säilyttää kontakti ohjaukseen ja kaikki poikkeamat (arkuus, väistäminen, intensiivisyyden menettäminen laumaan tai ohjaajaan nähden) ovat virheitä.

Mikäli koira ei pysty huolehtimaan lauman pitämisestä tien reunassa, ja oikeassa työtilanteessa kaikille osapuolille syntyvä vaaratilanne olisi ilmeinen, osa-alue hylätään tai pistemenetys on suuri. Ylituomari arvioi pistevähennyksen harkintansa mukaan.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- kontrollin puute ohitusta jännittäessä 2-5 p
- koira sijoittuu huonosti 1 p
- menee liian nopeasti radan läpi/liian hitaasti 1-5 p
- myöhässä sijoittamaan lauma kohdalleen 1-5 p
- nykivä, vaihtelevarytmisen radan suorittaminen 1-8 p
- lampaiden turha painostaminen 2-8 p
- koira huonosti sijoittunut ajoneuvon ohitustilanteessa 2-8 p
- kontrolloimattomuus, tekee vähän työtä 2-10 p
- koko lauman karkaaminen 10 p
- yksittäisten eläimien harhautuminen ajoradalle 5-7 p
- lauma jää pyörimään paikoilleen tai ei saada ohittamaan 2-5 p

PYSÄHDYKSET :

KOIRAN TULEE PYSTYÄ PYSÄYTTÄMÄÄN LAUMA KAIKISSA TILANTEISSA JA RADALLA TULEE OLLA VÄHINTÄÄN YKSI PYSÄHDYS. PYSÄYTYKSIEN TULEE OLLA SJOITETTU LUONTEVIIN PAIKKOIHIN: KULKUREITIN/TIEN, AITAUKSEN, VILJAPELLON TMS. VIEREEN. TUOMARI JAKAA PISTEET PYSÄHDYSTEN VAIKEUTEEN SUHTEUTETTUNA. LAUMAN PYSÄYTYS ON TÄRKEÄ TEHTÄVÄ JA SEN TULEE TAPAHTUA KOIRAN, EI OHJAAJAN, TEKEMÄNÄ NIIN ETTÄ, KOIRA TULEE LAUMAN ETEEN. LAUMAN PYSÄHDYTTYÄ JA OHJAAJAN TARKASTETTUA ETTÄ REITTI ON TURVALLINEN, LIIKKEELLE LÄHDÖN TULEE OLLA RIPEÄ MUTTA RAUHALLINEN JA KOIRAN TULEE KIERTÄÄ LAUMAN TAAKSE TAI SIVULLE HALLITEN TILANNE. PYSÄHDYKSEN OHITTAMINEN JOHTAA TÄMÄN OSASUORITUKSEN KAIKKIEN PISTEIDEN MENETYKSEEN EIKÄ OHJAAJA VOI TUODA LAUMAA UUTEEN PYSÄHDYSRITYKSEEN.

Ratakaaviosta riippuen osio voidaan suorittaa kun ohjaaja siirtyy tieosuudelle/ajoneuvon ohitukseen tai kun suoritetaan kuljetuksia häkiltä poisotosta tms.

Ylituomari määrittelee pysäytyspisteet tai tämä voidaan suorittaa esimerkiksi ratamestarin ennalta kilpailuradalle merkkamalla pysäytyslinjalla tai edellä mainituilla tieosuuksilla. Linja voidaan merkata kahdella maahan asetetulla tolppalla, joiden päähän on kiinnitetty nauha tai maastomerkillä (puut, pensaat, kivet) tai se voidaan määritellä ohjaajalle radan läpikäynnin yhteydessä.

Mikäli ohjaaja on valinnut kuljetusosioissa tasapainossa kuljettamisen, koiran tulee tulla pysäytyslinjalle saavuttaessa ohjaajan käskystä ripeästi siirtyä hänen puolelleen lauman eteen ja pysäyttää koko lauma. Jos ohjaaja on valinnut kuljetustavaksi pois päin ajon, koira kiertää käskystä lauman ja pysäyttää sen, jääden huolehtimaan siitä, ettei lauma jatka liikkumistaan pysäytyslinjan ylitse. Pysähdysten tulee olla selkeä, ikään kuin risteysalueelle saapuminen.

Pysähdyksen suorittamisen jälkeen ylituomarin merkistä koira siirtyy takaisin kuljetusasemaansa ja rata jatkuu uudelleenhäkitykseen.

Osa-alueen arvostelu:

Ylituomarin arvostele ohjaajan ja koiran yhteistyötä kiinnittäen huomiota siihen, että kuljetuksen rytmi pysyy tasaisena ennakoimatta pysäytystä kohtuullisen matkan päähän pysäytyslinjasta ja että pysäyttäminen todella tapahtuu koiran aktiivisen työn tuloksena.

Ohjaaja ei saa auttaa koira paimensauvalla tai koskemalla lampaisiin.

Pistevähennykset seuraavista koiran työskentelystä:

Koira ylittää itse linjan.

Koira on liian kaukana laumaan nähden.

Lampaat siirtyvät linjan yli.

Lauma leviää.

Koira menettää hallinnan laumasta.

Koiran liioittelevista pysäytyseleistä, kiinnikäymisestä tai tottelemattomuudesta.

Koiran epävarmuudesta tai suoranaisestä kyvyttömyydestä suoriutua tehtävästä.

Koiran eleiden tulee olla rauhallisia mutta määrätietoisia ja sen pitää pystyä huolehtimaan pysäytyslinjalla koko lauman leveydeltä tilanteen hallinnasta.

Ensimmäisten lampaiden matka pysäytyslinjalle on oltava sellainen, jossa koira mahtuu toimimaan.

Pysäytysosion voidaan kuvitteellisesti ajatella simuloivan tienylityksissä/risteysalueella lauman pysäytystä tai esimerkiksi ajoneuvon ohitustilannetta, jossa koiran ei voi sallia työskentelevän ajoradalla, mutta jossa sen silti on tehokkaasti, hyvin lähellä laumaa pysyttävä huolehtimaan eläinten pysymisestä halutun linjan takana.

Virheitä pysäyttämisessä ovat siis myös liian laaja-alaiset toiminnot, joista tehokkuus kärsii ja joissa voidaan kuvitella todellisissa olosuhteissa koiran altistuvan onnettomuudelle (ajoradalle joutuminen).

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- lammas puskee ohi 1-5 p
- lampaat työnnetty liian kauas 0.5 p
- hieman pysäytyslinjan ylivirtausta laumalla, silti suhteellisen kontrolloitua 2-5 p
- koiran toiminnot ovat myöhässä jotta ne vaikuttaisivat tehokkaasti lauman liikkeeseen 2-5 p
- ohjaaja tekee pysäytyksen, ei koira 2-8 p
- lauman liikkuminen paikallapidon ja pysäytysten aikana 5 p
- lauman liikkumisen hyväksyminen ja passiivisuus (totaalisen liikkeen) 10 p
- koiran toiminnot ovat myöhässä jotta lauma sijoittuisi oikein (reagointiviive/ tottelemattomuus) 1-5 p
- hankaluuksia saada lauma liikkumattomaksi 1-5 p
- koira työskentelee liian kaukana ryhmästä pystyäkseen tehokkaaseen pysäytyslinjan ylittämättömyydestä huolehtimiseen 5-6 p

UDELLEENHÄKITYS

AITAUKSEEN PALAUTUS: TULEE TAPAHTUA KOIRAN AKTIIVISEN TYÖSKENTELEN SEURAUKSENA OHJAAJAN KÄSKYJÄ NOUDATTAEN. SE TULEE TAPAHTUA RAUHALLISESTI JA ILMAN TÖNIMISTÄ. AITAUKSEN LÄHELLÄ KOIRAN TULEE PYSÄYTTÄÄ LAUMA JA PITÄÄ SE PAIKALLAAN SILLÄ AIKAA KUN PAIMEN AVAA PORTIN.

Lauma kuljetetaan viimeisenä uudelleenhäkitykseen.

Ohjaaja siirtyy lauman eteen, avaten portin. Koira jätetään pitämään laumaa kauempana, kohtuullisen matkan päässä.

Portin aukaisemisen jälkeen ohjaaja antaa koiralle luvan kiertää lauman ja siirtämään sen portista sisään. Kun lauma on porttilinjan sisäpuolella, portti voidaan sulkea. Portin sulkeuduttua ajanotto päättyy.

Ohjaaja ei saa työntää sauvalla eikä portilla lampaita vaan koiran on suoritettava häkitys itse, aktiivisesti työskennellen.

Lauman tulee liikkua rauhallisesti, tasaisesti ja ahtautumatta portista sisään.

Osa-alueen arvosteleminen:

Ylituomari kiinnittää huomiota koiran kykyyn pitää lauma hallussaan saavuttaessa vetoalueelle ja jätettäessä se vartioimaan laumaa ohjaajan liikkeessa portille.

Portin avaamisen tulisi sujua helposti.

Mikäli lampaat kuitenkin karkaavat ohjaajan luokse häkkialueelle vaikeuttaen portin avaamista, ohjaaja voi pyytää koiran vierelleen ja täten koirallaan tehdä tilaa portin avaamisen helpottamiseksi.

Tällaisessa koiran hallinnasta karkaamisesta ylituomarin tulee arvioida uudelleenhäkityksessä olevan lammasyhmän käyttäytymistä ja arvioida koiran suoritusta sen pohjalta ovatko lampaat käyttäytymiseltään hallittavissa vai ylittääkö niiden senhetkinen veto esikoetta suorittavan koiran kyvyille asetettavat vaatimukset. Jos ohjaaja auttaa häkin avaamista kutsumalla koiran vierelleen, on arvioitava riittääkö koiran voima ja aktiivinen työskentely tekemään tilaa ohjaajan toimintojen turvaamiseksi ja sujuuko tilanne yleisilmeeltään rauhallisesti ja todellisen työtilanteen mukaisesti.

Kaikki koiran fyysinen avustaminen esimerkiksi portilla lampaiden häkkiin työntäminen pudottaa kokonaispisteitä.

Virheitä ovat myös mm. lampaiden tungeksiminen ja sulloutuminen tai suoranainen paniikki, koiran laumaa kohtaan turhan voimakas painostaminen, näykkiminen tai kiihtymisestä johtuva liiallinen äänenkäyttö. Kokonaisuuden hallitsemattomuus- esimerkiksi liian voimakkaasti ja liian lähellä työskentely ja sitä kautta yksittäisten eläinten karkuuttaminen / pakoon säntääminen portilta, koiran tottelemattomuus tai epävarmuus.

VARTIOIMINEN JA HYPPIY

OHJAAJAN SUOJAAMINEN JA HYPPIY: ENNEN AITAUksesta OTTOA TAI SINNE PALAUTUKSEN JÄLKEEN KUN PORTIT ON SULJETTU, OHJAAJA TOIMII KUIN RUOKITTAESSA ELÄIMIÄ JA LIIKKUU AITAUKSESSA. KOIRAN TULEE PITÄÄ ELÄIMET POIS OHJAAJAN TIELTÄ. SUORITUKSEN ALUSSA TAI LOPUSSA KOIRAN TULEE SUOJATA PAIMENEN KULKU PORTISTA SJOITTUMALLA LAUMAN JA PORTIN VÄLIIN. OHJAAJA POISTUU PORTIN KAUTTA JA JÄTTÄÄ KOIRAN VARTIOIMAAN SITÄ. PORTIN SULKEMISEN JÄLKEEN OHJAAJA KUTSUU KOIRAANSA, JONKA tulee hypätä aidan/portin yli palatakseen ohjaajan luokse.

Kun lauma on uudelleenhäkitytty ja häkin ovi on suljettu, ohjaajan toiminta "simuloi" ruokintaa tai aitauksen ympäri kulkemista (sisäpuolella). Koira avaa ja turvaa kulkureittiä ohjaajan ja lauman välillä.

Ensimmäiseksi tai ennen tämän tehtävän suorittamista loppuun, ohjaajan pois pääsyn turvaamiseksi/tien vapauttamiseksi ulos häkistä, koira asetetaan lauman ja portin väliin. Ohjaaja astuu ulos portista ja jättää koiran pitämään sen vapaana mahdollisesti ulospyrkivien eläinten varalta.

Kun portti on suljettu koira sisäpuolellaan, ohjaaja kutsuu koiraan jonka on hypättävä portin tai aidan ylitse/ryömittävä riipeästi sen alta ja palattava paikoilleen ohjaajan viereen

Ajanotto päättyy tähän..

TOIMINTATAVAT:

SUORITUKSEN LAATUA ARVIOIDAAN KOKO KOKEEN AJAN JA SE JAKAANTUU KOLMEEN OSIOON:

A. KÄSKYT: KÄSKYT VOIDAAN ANTAA SANALLISESTI, ELEILLÄ TAI PILLILLÄ JA NIIDEN VAIKUTUKSEN TULEE SELVÄSTI NÄKYÄ KOIRAN KÄYTOKSESSÄ JA REAKTIOISSA.

TUOMARI ARVIOI KÄSKYJEN OIKEELLISUUTTA, SELKEYTTÄ, KUULUVUUTTA, VOIMAA JA MÄÄRÄÄ.

TARPEETTOMAT KÄSKYT TAI KÄSKYT, JOITA KOIRA EI NOUDATA, AIHEUTTAVAT PISTEVÄHENNYKSIÄ.

JOKAISTA PILLIIN VIHELLYSTÄ PIDETÄÄN KÄSKYNÄ RIIPPUMATTA SEN MUODOSTA. SAMASTA TOIMINNOSTA TULISI KÄYTTÄÄ SAMAA KÄSKYÄ JA KÄSKYJÄ TULISI KÄYTTÄÄ MAHDOLLISIMMAN VÄHÄN.

B. TOTTELEVAISUUS: TULEE OLLA VÄLITÖNTÄ JA TÄYDELLISTÄ: SIITÄ RIIPPUU LAUMAN HYVÄ HALLINTA.

C. AKTIIVISUUS – OMATOIMISUUS – LEMPEYS - KÄYTÖS: TUOMARI ARVIOI KOIRAN KYKYÄ KOOTA, OHJATA, PYSÄYTTÄÄ TAI LIIKUTTA LAUMAAN OHJAAJAN KÄSKYJEN MUKAAN, SAMOIN KUIN KOIRAN OMATOIMISTA KYKYÄ TARVITTAESSA OHJATA, PYSÄYTTÄÄ TAI PITÄÄ PAIKALLAAN LAUMAA SEKÄ PALAUTTAA KARKULAISET.

HUOMIOITA TULEE KIINNITTÄÄ MYÖS KOIRAN SUHTAUTUMISEEN VIERAISIIHMIIN: SEN TULEE OLLA LUONTEVAA, ELOISAA, EI ARKAA TAI AGRESSIIVISTA. PIENI PIDÄTTYVÄISYYS SALLITAAN.

POIKKEUKSELLISIA TILANTEITA LUKUUN OTTAMATTA KOIRA EI SAA PURRA LAMPAITA JA KAIKESTA VÄKIVALTAISESTA KÄYTOKSESTÄ RANGAISTAAN VAKAVASTI. LYHYT NÄYKKÄISYYS ON SALLITTU TARVITTAESSA LAUMAN HALLINNASSA PITÄMISEKSI. VAKAVAT TAI TARPEETTOMAT PUREMISET JOHTAVAT VÄLITTÖMÄÄN HYLKÄYKSEEN EIKÄ KOIRA SAA VAARANTAA LAMPAITA.

Osa-alueen arvostelu:

Toimintatapoja arvostellaan kokonaisen suorituksen ajan. Koiran ja ohjaajan yhteistyö on parhaimmillaan rauhallista ja saumatonta. Koiran asenne paimennettavia eläimiä kohtaan on olennaista.

Pistevähennykset seuraavista virheistä:

a) käskyt:

- hyödyttömiä, koira ei tottele 1-3 p
- liikaa, tehottomia ja ponnettomia 1-3 p
- väärä käsky 2-5 p
- koiran poiskutsuminen hylkäävästä työstä 3 p
- koiran ojentaminen 6 p

b) tottelevaisuus:

- ei noudata käskyä 1 p
- tottelee myöhässä 1-3 p
- tottelee väärin 2-5 p
- jättää lauman, hylkäys

c) aktiivisuus jne.

- harhailu jahtaaminen 1-3 p
- vaikeus itsetunnon suhteen, pelokkuus 3 p
- leikkaa laumaan, hajottaa lauman 3 p
- työmotivaation puute 2-5 p
- sijoittuu huonosti laumaan nähden, sallii eläinten karkailemista 1-3 p
- ei liiku kun käsketään 1-3 p
- raakamaisuus, törkeä tarttuminen 2-5 p
- tarpeeton näykkiminen 1 p (maks 5 p ja sitten hylkäys)

Hylkäämisperusteet:

- ohjaajan väärä käyttäytyminen
- normaalin radan sujumisen estyminen
- lauman hylkääminen
- selkeä tottelemattomuus
- epäreilu tai vaarallinen pureminen
- jatkuva brutaali käytös koiralta tai ohjaajalta
- jatkuva lauman hajottaminen
- pelokkuus tai aggressio
- lauman kontrolloinnin epäonnistuminen
- koiran harhailu kuljetuksissa tai toisen kilpailijan häirintä

PAIMENNUSKOKEEN 3 LUOKKA

(AIKARAJA 35 MIN)

Hyväksytty tulos vähintään 105 pistettä, maksimi 150 pistettä
Koulutustunnus PAIM 3

Aitaus/Häkki, häkistäotto, uudelleenhäkitys, hyppy)	25 p
Ohitus (erotteluaitaus, silta, traileri, ajoneuvon ohitustilanne)	25 p
Kuljetus/ohjaaminen (tieosuudet, siirtymiset)	50 p
Pysäytykset (2 pysäytystä) (risteykset)	20 p
Toimintatavat	30 p
	Yht. 150 p

AITAUS, HÄKKI

maksimi 25 pistettä

TUOMARI ARVOSTELEE, SEKÄ AITAUksesta OTOSSA ETTÄ SINNE PALAUTUKSESSA, SUORITUSTEN VAIKEUDEN KYSEISELLÄ RADALLA: AITAUksesta OTTO, SINNE PALAUTUS, OHJAAJAN SUOJAAMINEN JA HYPPY.

AITAUksesta OTTO: TUOMARIN LUVAN SAATUAAN, OHJAAJA VOI AVATA AITAUksen PORTIN JOTTA KOIRA PÄÄSEE SISÄÄN. OHJAAJA VOI SEURATA KOIRAA SISÄLLE TAI JÄÄDÄ PORTILLE LAUMAN AITAUksesta ULOS KULJETUKSEN AJAKSI. LAUMAN KULJETUKSEN TULEE TAPAHTUA KOIRAN AKTIIVISEN TYÖSKENTELYN SEURAUksena OHJAAJAN KÄSKYJÄ NOUDATTAEN. SE TULEE TAPAHTUA RAUHALLISESTI JA LAUMA TULEE SAADA HALTUUN VÄLITTÖMÄSTI. TUOMARI ARVIO KOIRAN KÄYTTÄYTYMISTÄ LAUMAA KOHTAAN, SEN RAUHALLISUUTTA JA PÄÄTTÄVÄISYYTTÄ.

Ylituomari arvioi häkistä poisottoa ja uudelleenhäkitystä aitauksessa kokeen kahdessa osassa. Arvio perustuu ohjaajan ja koiran yhteistoimintoihin, mm. valittuun sijoittumiseen, reitteihin, toiminta-alueeseen, koiran kykyyn hallita laumaa ja käyttää luontaisia ominaisuuksiaan asetettujen vaatimusten ja ohjeiden mukaisesti.

Poisotto:

Ylituomarin luvalla ohjaaja avaa aitauksen koiran siirtymiseksi sisäpuolelle.

Ohjaaja ei saa mennä mukaan häkkiin.

Ajanotto käynnistyy kun ohjaaja avaa portin.

Tarkoituksena on ottaa lauma ulos aitauksesta.

Koiran tulee hyväksytyyn suoritukseen yltääkseen työskennellä aktiivisesti ohjaajan käskyjen mukaan.

Poisoton tulee sujua rauhallisesti, ilman että lampaat käyttäytyvät poikkeuksellisen arasti tai paniikinomaisesti ja lauman haltuunoton on oltava välitöntä.

Tuomari arvioi koiran käyttäytymistä suhteessa laumaan, sen rauhallisuutta ja varmuutta. Koira ei saa rynnätä häkkiin aiheuttaen kaaosta tai paniikinomaista reaktiota.

Sille sallitaan portin avaamisen jälkeen aavistuksenomainen viive tilannekohtaiseen tarkasteluun ennen aitaukseen menoa, mutta tämä ei saa johtua epäröinnistä.

Koira saa käyttää tarvittaessa ääntä liike-energian tueksi, mutta se ei ole toivottavaa.

Äänenkäyttöön koko kisaradan ajan kiinnitetään erityistä huomiota; onko kyseessä turha painostaminen vai järkevä ja perusteltu toimintojen tehostaminen.

Koira saa käyttää tarvittaessa ääntä liike-energian tueksi. Äänenkäyttöön koko kisaradan ajan kiinnitetään erityistä huomiota; onko kyseessä turha painostaminen vai järkevä ja perusteltu voimankäyttö.

Arvosteluohje:

Eryistä huomiota tulee kiinnittää lampaiden kokonaishallintaan: siirtykö koira häkkiin reippaasti ja varmasti vai onko se pelokas, epäröivä. Siirtyvätkö lampaat ulos täydellisenä ja tasaisena ryhmänä koiran aktiivisen työn tuloksena. Ottaako koira lauman välittömästi hallintaan häkin ulkopuolella. Ohjaajan työskentelyn portilla tulee olla helppoa ja turvallista.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- koiran omavaltainen ennakointi -2 p
- liian nopea tai liian hidas työskentely 2-5 p
- koira sallii lauman palaamisen aitaukseen 2 -5 p
- koira sallii lauman karkuun pääsyn enemmän kuin 30 metriä 2-5 p
- koira ei tee töitä, ei kontrolloi lampaita 2-8 p
- koira ei pidä lampaita irti ohjaajasta molempien ollessa aidan sisäpuolella 2-5 p
- koira sallii karkuun lähdön enemmän kuin 50m 2-5 p

OHITUKSET:

maksimi 25 pistettä

RADALLA TULEE OLLA VÄHINTÄÄN KAKSI TAI KOLME MAHDOLLISIMMAN LUONNOLLISTA VAIKEAA KULKUVÄYLÄÄ. NE VOIVAT OLLA ESIMERKIKSI: KAPEA KULKUVÄYLÄ VILJAPELTOJEN, PENSASAITOJEN TAI MUIDEN ESTEIDEN VÄLITSE, SILLAN YLITYS TAI LAJITTELUAITAUS.

TUOMARI JAKAA PISTEET SUHTEESSA TEHTÄVIEN VAATIVUUTEEN JA MÄÄRÄÄN JA ARVOSTELEE LÄHESTYMISEN, KOIRAN JA OHJAAJAN SIOJITTUMISEN JA LAUMAN HALTUUNOTON POISTUMISESSA. LAUMAN SISÄÄNMENON VAIKEAAN KULKUVÄYLÄÄN TULISI TAPAHTUA KOIRAN OHJAUKSESSA RAUHALLISESTI. MIKÄLI SUORITUS ON SILLAN YLITYS, TULEE SEKÄ KOIRAN ETTÄ OHJAAJAN YLITTÄÄ SE RADAN JATKAMISEKSI, SILLÄ VAIKKA SE OLISI KEINOTEKOINEN, SE EDUSTAA MUUTEN YLITETTÄVÄKSI LIIAN LEVEÄÄ TAI SYVÄÄ ESTETTÄ. LAJITTELUAITAUKSEN OLLESSA TEHTÄVÄNÄ KOIRA SAA MENNÄ SISÄPUOLELLE, MUTTA OHJAAJA EI. MUISSA TAPAUKSISSA OHJAAJA SAA SIOJITTAUTUA NIIN KUIN NÄKEE PARHAAKSI RADASTA SELVIYTYÄKSEEN. ESTEEN OHI TAI YMPÄRI MENEMISESTÄ SEURAA PISTEIDEN MENETYS EIKÄ OHJAAJA SAA YRITTÄÄ UUDELLEEN.

Koeluokan kolme tulee sisältää kolme vaativaa ohitusosiota, niin luontevaa kuin mahdollista. Ohitukset voivat olla esimerkiksi kujanomainen kapea ohitus, aitausten tai kahden pellon väliin syntyvän kujanteen läpivieminen, sillan ylitys tai erotteluaitaus.

Ylituomarin tulee jakaa pisteitä tässä osiossa vaikeusasteen ja osioiden lukumäärän mukaan, ottaen huomioon koiran lähestymistapa, ohjaajan sijoittuminen, koiran toiminnot, sekä myös koiran kyky kontrolloida laumaa ja paimennettavien eläinten rauhallisuus sen saapuessa eri osa-alueisiin tai poistuessa niistä koiran ohjaamana.

Osioiden saapumisen tulisi sujua koiralta erityisen rauhallisesti ja varmasti ja parasta mahdollista yhteistyökykyä, toimintoja ja tilannetajua käyttäen.

Jos on kysymyksessä sillan ylitys, koiran ja ohjaajan tulee molempien ylittää silta rataa jatkaakseen. Vaikka kysymyksessä olisi keinotekoinen, maan päälle rakennettu silta, on sen tarkoitus havainnollistaa todellista estettä, (jokea, ojaa, rotkoa) jota ei muuten voi ohittaa/ylittää kuin kulkemalla sen ylitse.

Erotteluaitauksessa/rännissä on koiran kuljettava sen läpi lauman mukana ilman ohjaajaa.

Luokassa kolme erotteluaitauksien/sillan lisäksi voidaan käyttää myös kuljetustraileria, johon koira ohjaa lauman tehtyä kujannetta myöten ja josta lampaat, koira viimeisenä, voivat kulkea läpi miehistöoven kautta. Erotteluaitauksia ja traileria käytettäessä ohjaaja asettaa itsensä sopivaan paikkaan kyseisen tehtävän suorittamista ja ohjauksen sujumista ajatellen.

Tehtävän kiertäminen tai ohittaminen tarkoittaa pisteiden menettämistä kyseisestä osa-alueesta. Periaatteena on, että jokainen osa-alue on pyrittävä suorittamaan. Osa-alueen epäonnistuminen merkitsee, ettei sitä saa uusia.

Mikäli jollakin osa-alueella menetetään kaikki pisteet, hyväksytyä tulosta ei voi saada.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- eläimet astuvat yli rajojen 0,5-5 p
- huono lähestyminen 2-5 p
- koira sijoittuu huonosti 2-5 p
- myöhässä/kieltäytyy pysäyttämästä 2-5 p
- ohjaajan puuttuminen pysäyttämiseen 2-5 p
- huono laumanhallinta 2-5 p
- lauman karkaaminen 10 p

KULJETUS JA OHJAAMINEN /OHITTAVA AJONEUVO:

maksimi 50 pistettä

RADALLA TULEE OLLA VÄHINTÄÄN KAKSI TAI KOLME MAHDOLLISIMMAN LUONNOLLISTA VAIKEAA KULKUVÄYLÄÄ. NE VOIVAT OLLA ESIMERKIKSI: KAPEA KULKUVÄYLÄ VILJAPELTOJEN, PENSASAITOJEN TAI MUIDEN ESTEIDEN VÄLITSE, SILLAN YLITYS TAI LAJITTELUAITAUS. TUOMARI JAKAA PISTEET SUHTEESSA TEHTÄVIEN VAATIVUUTEEN JA MÄÄRÄÄN JA ARVOSTELEE LÄHESTYMISEN, KOIRAN JA OHJAAJAN SIOITTUMISEN JA LAUMAN HALTUUNOTON POISTUMISESSA. LAUMAN SISÄÄN MENON VAIKEAAN KULKUVÄYLÄÄN TULISI TAPAHTUA KOIRAN OHJAUKSESSA RAUHALLISESTI. MIKÄLI SUORITUS ON SILLAN YLITYS, TULEE SEKÄ KOIRAN ETTÄ OHJAAJAN YLITTÄÄ SE RADAN JATKAMISEKSI, SILLÄ VAIKKA SE OLISI KEINOTEKOINEN, SE EDUSTAA MUUTEN YLITETTÄVÄKSI LIIAN LEVEÄÄ TAI SYVÄÄ ESTETTÄ. LAJITTELUAITAUKSEN OLLESSA TEHTÄVÄNÄ KOIRA SAA MENNÄ SISÄPUOLELLE, MUTTA OHJAAJA EI. MUISSA TAPAUKSISSA OHJAAJA SAA SIOITTAUTUA NIIN KUIN NÄKEE PARHAAKSI RADASTA SELVIYTYÄKSEEN. ESTEEN OHI TAI YMPÄRI MENEMISESTÄ SEURAA PISTEIDEN MENETYS EIKÄ OHJAAJA SAA YRITTÄÄ UUELLEEN.

Siirrytään kuljettamaan laumaa ajoneuvon ohitustilanteessa.

Tämä voidaan suorittaa oikealla maantieosuudella tai simuloida se oikeaan verrattavissa olevalla tieosuudelle.

Tieosuus tulee olla selkeästi merkattuna, mielellään reunustettuna yhdeltä sivultaan aidalla/nauhalla, jotta lauma voi "nojata" turvallisesti tien reunaan ohitustilanteessa. Jos on kysymyksessä oikea tie, jossa liikennettä voidaan valvoa mutta ei jatkuvasti keskeyttää tai pysäyttää, keskimääräisestä liikennöinnistä on pidettävä kirjaa vaatavuus asteen pisteyttämistä varten. Mikäli tieosuutta käytetään, on kokeen järjestäjä vastuussa lauman ja koirakon turvallisuudesta, joten oleellista on järjestää osuuden molempiin päihin liikenteenohjaaja.

Ohittava ajoneuvo voi olla esimerkiksi auto, mopo tai mönkijä. Traktoria ei saa käyttää.

Ohjaaja saa päättää kuljetusosiossa toimiiko hän pois päin ajaen vai tasapainokuljetuksena.

Tapaa ei saa muuttaa kesken osa-alueen.

Ajoneuvon lähestyessä kävelyvauhdilla vastakkaisesta suunnasta kulkusuuntaan nähden, koiran tulee pitää ryhmä mahdollisimman tiiviisti tien reunassa. Oleellista on, että koiran tulee toimia tiiviisti ryhmässä kiinni, jottei sen oma turvallisuus vaarantuisi ja jotta se todenmukaisesti pystyisi toimimaan "läpäisemättömänä", liikkuvana seinänä ohittavan ajoneuvon ja lauman välissä.

Lauman liikkeen tulisi ihannesuorituksessa jatkua pysähtymättä, mutta mikäli ylituomari arvioi lauman käyttäytymisen ja rauhallisena säilymisen erityisesti vaatineen pysähtymistä, pistemenetys on vähäinen. Koira ei saa reagoida ohikulkevaan ajoneuvoon kuin sen verran, mitä sen tarkkaavaisuus ja tilanteen hahmottaminen vaativat. Sen tulee säilyttää kontakti ohjaukseen ja kaikki poikkeamat (arkuus, väistäminen, intensiivisyyden menettäminen laumaan tai ohjaajaan nähden) ovat virheitä.

Mikäli koira ei pysty huolehtimaan lauman pitämisestä tien reunassa, ja oikeassa työtilanteessa kaikille osapuolille syntyvä vaaratilanne olisi ilmeinen, osa-alue hylätään tai pistemenetys on suuri. Ylituomari arvioi pistevähennyksen harkintansa mukaan.

Arvosteluohje:

Ylituomarin erityisen tarkastelun kohteena on koiran osoittama lauman koossapitämisen taito ja yhteistyöhalukkuus ohjaajan suuntaan. Virheitä ovat mm. eläinten turha painostaminen, liika vauhti tai puuttuva intensiivisyys, huolimattomuus, tottelemattomuus, kuljetuksen rytmikkyyden jatkuva muuttuminen ja "töksähtelevyys".

Ylituomari tarkkailee suoritusta ja lauman käyttäytymistä koko kuljetuksen ajan. Pääpaino on koiran kyvyssä ohjata ja hallita laumaa. Koiran liikkuminen kuljetuksen aikana voi yksilöstä riippuen olla suoraviivaista tai jatkuvaa keräävää liikettä, mutta sen tulee olla yleisilmeeltään stressaamatonta ja rauhallista ja lauman tulee liikkua tasaisesti. Kuljetus voi tapahtua myös pois päin ajaen, mikäli ohjaaja näin valitsee. Kuljetusosio tapahtuu kuitenkin valitulla tavalla häkistä poisotosta aina merkatulle alueelle saakka. Kuljetustapaa ei voi vaihtaa kesken kuljetuksen tasapainosta pois päin ajoon.

Ohjaajan työskentelyssä kiinnitetään huomiota kokonaisilmeeseen ja sujuvuuteen.

Pisteytykseen vaikuttavia suuria virheitä ovat myös liiallinen käskyttäminen, joka muuttaa paimennustilanteen yleisilmeeltään tottelevaisuuskoemaiseksi ja estää siten koiraa osoittamasta sitä, että se pystyy toimimaan oikea-asenteisesti laumaa kohtaan ja säilyttämään yhteistyöhalukkuutensa ja itsenäisen ajattelunsa pitkäkestoisen työn voimavarana.

Myös ohjaajan kohtuuton äänenkäyttö, koiraan tai eläimiin tapahtuva fyysisesti koskeminen ja koiranohjaajan käytös vaikuttaa pisteytykseen.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- koira sijoittuu huonosti 1 p
- menee liian nopeasti radan läpi/liian hitaasti 1-5 p
- nykivä, vaihtelevarytminen radan suorittaminen 1-8 p
- lampaiden turha painostaminen 2-8 p
- kontrolloimattomuus, tekee vähän työtä 2-10 p
- koko lauman karkaaminen 10 p
- kontrollin puute ohitusta jännittäessä 2-5 p
- koira sijoittuu huonosti 1 p
- menee liian nopeasti radan läpi/liian hitaasti 1-5 p
- myöhässä sijoittamaan lauma kohdalleen 1-5 p
- nykivä, vaihtelevarytminen radan suorittaminen 1-8 p
- lampaiden turha painostaminen 2-8 p
- koira huonosti sijoittunut ajoneuvon ohitustilanteessa 2-8 p
- yksittäisten eläimien harhautuminen ajoradalle 5-7 p
- lauma jää pyörimään paikoilleen tai ei saada ohittamaan 2-5 p

PYSÄHDYKSET:

maksimi 20 pistettä

KOIRAN TULEE PYSYÄ PYSÄYTTÄMÄÄN LAUMA KAIKISSA TILANTEISSA JA RADALLA TULEE OLLA VÄHINTÄÄN 2-3 PYSÄHDYSTÄ, JOTKA ON SIOJITETTU LUONTEVIIN PAIKKOIHIN: KULKUREITIN/TIEN, AITAUKSEN, VILJAPELLON TMS. VIEREEN. TUOMARI JAKAA PISTEET PYSÄHDYSTEN VAIKEUTEEN SUHTEUTETTUNA.

LAUMAN PYSÄYTYS ON TÄRKEÄ TEHTÄVÄ JA SEN TULEE TAPAHTUA KOIRAN, EI OHJAAJAN, TEKEMÄNÄ NIIN, ETTÄ KOIRA TULEE LAUMAN ETEEN. LAUMAN PYSÄHDYTTYÄ JA OHJAAJAN TARKASTETTUA, ETTÄ REITTI ON TURVALLINEN, TULEE LIIKKEELLE LÄHDÖN OLLA RIPEÄ MUTTA RAUHALLINEN JA KOIRAN TULEE KIERTÄÄ LAUMAN TAAKSE TAI SIVULLE HALLITEN TILANNE.

PYSÄHDYKSEN OHITTAMINEN JOHTAA TÄMÄN OSASUORITUKSEN KAIKKIEN PISTEIDEN MENETYKSEEN eikä ohjaaja voi tuoda laumaa uuteen pysähdysyritykseen.

Luokka kolme sisältää radasta riippuen 2-3 pysähdystä ja ne voi liittää tieosuuksille siirtymisiin, risteyksiin yms. luontaisiin pysäytyspaikkoihin.

Ylituomari määrittelee pysäytyspisteet tai tämä voidaan suorittaa esimerkiksi ratamestarin ennalta radalle merkkamalla pysäytyslinjalla tai edellä mainituilla tieosuuksilla.

Linja voidaan merkata kahdella maahan asetetulla tolppalla, joiden päähän on kiinnitetty nauha tai maastomerkillä (puut, pensaat, kivet) tai se voidaan määritellä ohjaajalle radan läpikäynnin yhteydessä.

Mikäli ohjaaja on valinnut kuljetusosioissa tasapainossa kuljettamisen, koiran tulee tulla pysäytyslinjalle saavuttaessa ohjaajan käskystä siirtyä ripeästi hänen puolelleen lauman eteen ja pysäyttää koko lauma. Jos ohjaaja on valinnut kuljetustavaksi pois päin ajon, koira kiertää käskystä lauman ja pysäyttää sen, jääden huolehtimaan siitä, ettei lauma jatka liikkumistaan pysäytyslinjan ylitse.

Pysähdysten tulee olla selkeä, ikään kuin risteysalueelle saapuminen.

Pysähdysten suorittamisen jälkeen ylituomarin merkistä koira siirtyy takaisin kuljetusasemaansa ja rata jatkuu uudelleenhäkitykseen.

Osa-alueen arvostelu:

Ylituomarin arvostelee ohjaajan ja koiran yhteistyötä kiinnittäen huomiota siihen, että kuljetuksen rytmi pysyy tasaisena, ennakoimatta pysäytystä, kohtuullisen matkan päähän pysäytyslinjasta ja että pysäyttäminen todella tapahtuu koiran aktiivisen työn tuloksena.

Ohjaaja ei saa auttaa koira paimensavulla tai koskemalla lampaisiin.

Pistevähennykset seuraavista koiran työskentelystä:

- Koira ylittää itse linjan.
- Koira on liian kaukana laumaan nähden.
- Lampaat siirtyvät linjan yli.
- Lauma leviää.
- Koira menettää hallinnan laumasta.

- Koiran liioittelevista pysäytyseleistä, kiinnikäymisestä tai tottelemattomuudesta.
- Koiran epävarmuudesta tai suoranaisestä kyvyttömyydestä suoritua tehtävästä.

Koiran eleiden tulee olla rauhallisia mutta määrätietoisia ja sen pitää pystyä huolehtimaan pysäytyslinjalla koko lauman leveydeltä tilanteen hallinnasta.

Ensimmäisten lampaiden matka pysäytyslinjalle on oltava sellainen, jossa koira mahtuu toimimaan. Pysäytysosion voidaan kuvitteellisesti ajatella simuloivan tienylityksissä/risteysalueella lauman pysäytystä tai esimerkiksi ajoneuvon ohitustilannetta, jossa koiran ei voi sallia työskentelevän ajoradalla, mutta jossa sen silti on tehokkaasti, hyvin lähellä laumaa pysyttävä huolehtimaan eläinten pysymisestä halutun linjan takana. Virheitä pysäyttämässä ovat siis myös liian laaja-alaiset toiminnot, joista tehokkuus kärsii ja joissa voidaan kuvitella todellisissa olosuhteissa koiran altistuvan onnettomuudelle (ajoradalle joutuminen).

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

- lammas puskee ohi 1-5 p
- lampaat työnnetty liian kauas 0.5 p
- hieman pysäytyslinjan ylivirtausta laumalla, silti suhteellisen kontrolloitua 2-5 p
- koiran toiminnot ovat myöhässä jotta ne vaikuttaisivat tehokkaasti lauman liikkeeseen 2-5 p
- ohjaaja tekee pysäytyksen, ei koira 2-8 p
- lauman liikkuminen paikallapidon ja pysäytysten aikana 5 p
- lauman liikkumisen hyväksyminen ja passiivisuus (totaalisen liikkeen) 10 p
- koiran toiminnot ovat myöhässä jotta lauma sijoittuisi oikein (reagointiviive/ tottelemattomuus) 1-5 p
- hankaluuksia saada lauma liikkumattomaksi 1-5 p
- koira työskentelee liian kaukana ryhmästä pystyäkseen tehokkaaseen pysäytyslinjan ylittämättömyydestä huolehtimiseen 5-6 p

UUDELLEENHÄKITYS

AITAUKSEEN PALAUTUS: TULEE TAPAHTUA KOIRAN AKTIIVISEN TYÖSKENTELEYN SEURAUKSENA OHJAAJAN KÄSKYJÄ NOUDATTAEN. SE TULEE TAPAHTUA RAUHALLISESTI JA ILMAN TÖNIMISTÄ. AITAUKSEN LÄHELLÄ KOIRAN TULEE PYSÄYTTÄÄ LAUMA JA PITÄÄ SE PAIKALLAAN SILLÄ AIKAA KUN PAIMEN AVAA PORTIN.

Lauma kuljetetaan pysäytyslinjalta uudelleenhäkitykseen.

Ohjaaja siirtyy lauman eteen, avaten portin. Koira jätetään pitämään laumaa kauempana, kohtuullisen matkan päässä (maksimissaan 5 metriä.).

Portin aukaisemisen jälkeen ohjaaja antaa koiralle luvan kiertää lauman ja siirtämään sen portista sisään. Kun lauma on porttilinjan sisäpuolella, portti voidaan sulkea. Portin sulkeuduttua ajanotto päättyy.

Ohjaaja ei saa työntää lampaita sauvalla eikä portilla vaan koiran on suoritettava häkitys itse, aktiivisesti työskennellen.

Lauman tulee liikkua rauhallisesti, tasaisesti ja ahtautumatta portista sisään.

Osa-alueen arvosteleminen:

Ylituomari kiinnittää huomiota koiran kykyyn pitää lauma hallussaan saavuttaessa vetoalueelle ja jätettäessä se vartioimaan laumaa ohjaajan liikkeessä portille.

Portin avaamisen tulisi sujua helposti.

Mikäli lampaat kuitenkin karkaavat ohjaajan luokse häkkialueelle vaikeuttaen portin avaamista, ohjaaja voi pyytää koiran vierelleen ja täten koirallaan tehdä tilaa portin avaamisen helpottamiseksi.

Tällaisessa koiran hallinnasta karkaamisesta ylituomarin tulee arvioida uudelleenhäkityksessä olevan lammasryhmän käyttäytymistä ja arvioida koiran suoritusta sen pohjalta, ovatko lampaat käyttäytymiseltään hallittavissa vai ylittääkö niiden senhetkinen veto koiran kyvyille asetettavat vaatimukset.

Jos ohjaaja auttaa häkin avaamista kutsumalla koiran vierelleen, on arvioitava riittääkö koiran voima ja aktiivinen työskentely tekemään tilaa ohjaajan toimintojen turvaamiseksi ja sujuuko tilanne yleisilmeeltään rauhallisesti ja todellisen työtilanteen mukaisesti.

Kaikki koiran fyysinen avustaminen esimerkiksi portilla lampaiden häkkiin työntäminen pudottaa kokonaispisteitä.

Virheitä ovat myös mm.

- lampaiden tungeksiminen ja sulloutuminen tai suoranaisten paniikki,
- koiran laumaa kohtaan turhan voimakas painostaminen, näykkiminen tai kiihtymisestä johtuva liiallinen äänenkäyttö
- kokonaisuuden hallitsemattomuus- esimerkiksi liian voimakkaasti ja liian lähellä tapahtuva työskentely ja sitä kautta yksittäisten eläinten karkuuttaminen/pakoon säntääminen portilta
- koiran tottelemattomuus tai epävarmuus.

VARTIOIMINEN JA HYPPY

OHJAAJAN SUOJAAMINEN JA HYPPY: ENNEN AITAUksesta OTTOA TAI SINNE PALAUTUKSEN JÄLKEEN KUN PORTIT ON SULJETTU, OHJAAJA TOIMII KUIN RUOKITTAESSA ELÄIMIÄ JA LIIKKUU AITAUkseSSA. KOIRAN TULEE PITÄÄ ELÄIMET POIS OHJAAJAN TIELTÄ. SUORITUKSEN ALUSSA TAI LOPUSSA KOIRAN TULEE SUOJATA PAIMENEN KULKU PORTISTA SJOITTUMALLA LAUMAN JA PORTIN VÄLIIN. OHJAAJA POISTUU PORTIN KAUTTA JA JÄTTÄÄ KOIRAN VARTIOIMAAN SITÄ. PORTIN SULKEMISEN JÄLKEEN OHJAAJA KUTSUU KOIRAANSA, JONKA tulee hypätä aidan/portin yli palatakseen ohjaajan luokse.

Kun lauma on uudelleen häkitetty ja häkin ovi on suljettu, ohjaajan toiminta "simuloi" ruokintaa tai aitauksen ympäri kulkemista (sisäpuolella). Koira avaa ja turvaa kulkureittiä ohjaajan ja lauman välillä.

Ensimmäiseksi tai ennen tämän tehtävän suorittamista loppuun, ohjaajan pois pääsyn turvaamiseksi/tien vapauttamiseksi ulos häkistä, koira asetetaan lauman ja portin väliin. Ohjaaja astuu ulos portista ja jättää koiran pitämään sen vapaana mahdollisesti ulospyrkivien eläinten varalta.

Kun portti on suljettu ja koira on sisäpuolella, ohjaaja kutsuu koiraa, jonka on hypättävä portin tai aidan ylitse tai ryömittävä riipeästi sen alta ja palattava paikoilleen ohjaajan viereen

Ajanotto päättyy tähän.

TOIMINTATAVAT:

maksimi 30 pistettä

SUORITUKSEN LAATUA ARVIOIDAAN KOKO KOKEEN AJAN JA SE JAKAANTUU KOLMEEN OSIOON:

A. KÄSKYT: KÄSKYT VOIDAAN ANTAA SANALLISESTI, ELEILLÄ TAI PILLILLÄ JA NIIDEN VAIKUTUKSEN TULEE SELVÄSTI NÄKYÄ KOIRAN KÄYTKÖSESSÄ JA REAKTIOISSA. TUOMARI ARVIOI KÄSKYJEN OIKEELLISUUTTA, SELKEYTTÄ, KUULUVUUTTA, VOIMAA JA MÄÄRÄÄ. TARPEETTOMAT KÄSKYT TAI KÄSKYT, JOITA KOIRA EI NOUDATA, AIHEUTTAVAT PISTEVÄHENNYKSIÄ. JOKAISTA PILLIN VIHELLYSTÄ PIDETÄÄN KÄSKYNÄ RIIPPUMATTA SEN MUODOSTA. SAMASTA TOIMINNOSTA TULISI KÄYTTÄÄ SAMAA KÄSKYÄ JA KÄSKYJÄ TULISI KÄYTTÄÄ MAHDOLLISIMMAN VÄHÄN.

B. TOTTELEVAISUUS: TULEE OLLA VÄLITÖNTÄ JA TÄYDELLISTÄ: SIITÄ RIIPPUU LAUMAN HYVÄ HALLINTA.

C. AKTIIVISUUS – OMATOIMISUUS – LEMPEYS - KÄYTÖS: TUOMARI ARVIOI KOIRAN KYKYÄ KOOTA, OHJATA, PYSÄYTTÄÄ TAI LIIKUTTAA LAUMAA OHJAAJAN KÄSKYJEN MUKAAN, SAMOIN TUOMARI ARVIO KOIRAN OMATOIMISTA KYKYÄ TARVITTAESSA OHJATA, PYSÄYTTÄÄ TAI PITÄÄ PAIKALLAAN LAUMAA SEKÄ PALAUTTAA KARKULAISET.

HUOMIOITA TULEE KIINNITTÄÄ MYÖS KOIRAN SUHTAUTUMISEEN VIERAISIIHMIIN: SEN TULEE OLLA LUONTEVAA, ELOISAA, EI ARKAA TAI AGRESSIIVISTA. PIENI PIDÄTTYVÄISYYS SALLITAAN. POIKKEUKSELLISIA TILANTEITA LUKUUN OTTAMATTA KOIRA EI SAA PURRA LAMPAITA JA KAIKESTA VÄKIVALTAISESTA KÄYTKÖSESTÄ RANGAISTAAN VAKAVASTI. LYHYT NÄYKÄISYYS ON SALLITTU TARVITTAESSA LAUMAN HALLINNASSA PITÄMISEKSI. VAKAVAT TAI TARPEETTOMAT PUREMISET JOHTAVAT VÄLITTÖMÄÄN HYLKÄYKSEEN EIKÄ KOIRA SAA VAARANTAA LAMPAITA.

Osa-alueen arvostelu:

Toimintatapoja arvostellaan koko suorituksen ajan. Koiran ja ohjaajan yhteistyö on parhaimmillaan rauhallista ja saumatonta. Koiran asenne paimennettavia eläimiä kohtaan on olennaista.

Pistevähennykset tehdään seuraavista virheistä:

käskyt:

- hyödyttömiä, koira ei tottele 1-3 p
- liikaa, tehottomia ja ponnettomia 1-3 p
- väärä käsky 2-5 p
- koiran poiskutsuminen hylkäävästä työstä 3 p
- koiran ojentaminen 6 p

tottelevaisuus:

- ei noudata käskyä 1 p
- tottelee myöhässä 1-3 p
- tottelee väärin 2-5 p
- jättää lauman, hylkäys

aktiivisuus jne.

- harhailu jahtaaminen 1-3 p
- vaikeus itsetunnon suhteen, pelokkuus 3 p
- leikkaa laumaan, hajottaa lauman 3 p
- työmotivaation puute 2-5 p
- sijoittuu huonosti laumaan nähden, sallii eläinten karkailemista 1-3 p
- ei liiku kun käsketään 1-3 p
- raakamaisuus, törkeä tarttuminen 2-5 p
- tarpeeton näykkiminen 1 p (maks 5 ja sitten hylkäys)

Hylkäämisperusteet:

- ohjaajan väärä käyttäytyminen
- normaalin radan sujumisen estyminen
- lauman hylkääminen
- selkeä tottelemattomuus
- epäreilu tai vaarallinen pureminen
- jatkuva brutaali käytös koiralta tai ohjaajalta
- jatkuva lauman hajottaminen
- pelokkuus tai aggressio
- lauman kontrolloinnin epäonnistuminen
- koiran harhailu kuljetuksissa tai toisen kilpailijan häirintä

PAIMENNUSTAIPUMUSTESTI

YLEISTÄ:

Paimennustaipumustesti on luontaisia ominaisuuksia mittaava soveltuvuuskoee, jonka avulla arvioidaan paimenkoirarotujen paimennuskoulutukseen ja -työhön tarvittavia synnynnäisiä taipumuksia,

Taipumustesti on tarkoitettu 7-24 kk ikäisille FCI:n rekisteröimille paimenkoiraroduille poissulkien kelpie ja bordercollie.

Koira, joka on jo kilpaillut FCI:n esikokeessa tai sen kisaaluokissa, ei voi enää osallistua testaukseen. Kiimassa oleva narttu voi osallistua, mutta se suorittaa testauksen viimeisenä.

Koira saa osallistumisestaan sekä suullisen että kirjallisen arvioinnin. Hyväksytysti testauksen suorittanut koira saavuttaa koulutustunnuksen PAIM-T

Arvostelussa annettavat arvosanat:

- Hyväksytty
- Suositellaan uudelleentestausta
- Hylätty

Hylätyn tuloksen saavuttanut koira ei voi suorittaa testausta uudestaan.

Järjestämisohe:

Paimennustaipumustestauksen tulee tapahtua häiriöttömällä alueella, esimerkiksi pelto, laidunalue. Alueella sijaitsevia luontaisia kivikoita/kaatuneita puita tms. voidaan hyväksikäyttää fyysisiä ominaisuuksia arvioitaessa, mutta niiden sijaan epävakaa alustat voidaan rakentaa esimerkiksi levyistä, jotka asetellaan eri kaltevuuksiin. Alustojen (3-4 kpl) tulee olla kiinteitä ja tasaisia, ei liukaspintaisia.

Käytettävän lammasryhmän tulee olla vähintään 10 eläintä. Eläinten suhteen noudatetaan samoja vaatimuksia kuin paimennuksen esikoe- ja koesäntöjen järjestämisoheissa.

Testausaitauksen tulee olla tukevarakenteinen pyöröhäkki, jonka halkaisija on n. 25 metriä.

Testauksessa voidaan käyttää ohjaukseen ns. harjoitussauvaa (esimerkiksi taipuisa muovisauva, aurausviitta tms.) tai metallista paimensauvaa. Järjestäjien tulee varata paikalle myös pitkä, kestävä liina, johon koira voidaan kytkeä kun halutaan varmistua lauman turvallisuudesta sellaisten yksilöiden kohdalla, joiden hallittavuudesta ei ole irtikykettynä täyttä varmuutta, mutta joille testauksen onnistumiseksi halutaan antaa mahdollisuus osoittaa ominaisuutensa tarjoamalla niille enemmän liikkumatilaa kuin mitä normaali kytkin sallii.

TESTAUKSEN OSA-ALUEET:

Paimennustaipumustestaus jakautuu kahteen osaan:

1. Luontaiset ominaisuudet:

- fyysinen olemus
- tottelevaisuus
- sosiaalisuus
- asenne

2. Paimennustaipumukset

- kiinnostus laumaan
- lauman lähestyminen
- lauman kohtaaminen

TESTAUKSEN SUORITUS:

Esittäytyminen tuomarille:

Nimeltä kutsuttaessa ohjaaja ja kytkettynä oleva koira lähestyvät tuomaria.

Tuomarin merkistä ohjaaja pysähtyy ja asettaa koiransa istumaan ja esittäytyy tuomarille.

Esittäytymisessä ohjaaja kertoo nimensä, koiran nimen ja rodun, sukupuolen, iän ja kertoo koiran testaukseen mahdollisesti vaikuttavista seikoista kuten kasvuhistoriasta ja -olosuhteista, koulutuksesta yms.

Fyysinen olemus:

Koiran fyysistä olemusta arvioidaan yksinkertaisessa harjoitusratakokeessa. Koira juoksee vapaana matalien esteiden yli, kiipelee epätasaisilla alustoilla (kivikot, kaatuneet puunrungot, maahan eri kaltevuuksiin asetetut levyt). Tuomari arvioi koiran tasapainoa, liikkeiden tehokkuutta.

Tottelevaisuus:

Koiran ollessa irti tuomari arvioi sen halukkuutta pysyä ohjaajansa mukana, kysymys ei ole tottelevaisuussuoritteesta vaan sen luontaisesta, kontaktihalukkuudesta. Ohjaajaa pyydetään jättämään koira esimerkiksi koevastaavan pideltäväksi ja ohjaaja poistuu näköesteen taakse. Tuomarin merkistä koevastaava päästää koiran irti ja tuomari tarkkailee koiran halukkuutta hakeutua ohjaajansa perään.

Sosiaalisuus:

Sosiaalisuutta ihmisiä ja muita koiria kohtaan havainnoidaan testauksen alusta saakka ja sitä jatketaan koko testauksen keston ajan.

Esittäytymisen yhteydessä koevastaava tarkastaa koiran mikrosirun

Tuomari havainnoi koiran käyttäytymistä siitä hetkestä alkaen kun se saapuu paikalle. Kun tarkistus on tehty, tuomari lähestyy koira ja yrittää saada siihen kontaktin voidakseen arvioida sen sosiaalisuutta, luonteen tasapainoisuutta ja kaikkia pelon tai aggressiivisuuden puuttumista ihmistä kohtaan. Koira ei painosteta tai uhata. Se saa olla pidättyväinen, mutta ei selvästi pelokas tai epävarma tai hyökkäävä.

Tuomari ja ohjaaja kulkevat yhdessä jonkin matkaa. Sen jälkeen koira lasketaan irti ja koira ja ohjaaja suuntaavat kohti luonnollisissa asennoissa olevaa ja koira kohtaan välinpitämättömyyttä ihmisryhmää (3-4 ihmistä). Ihmisryhmässä on mukana yksi tai kaksi muuta koira. Koirien tulee olla varmoiksi ja rauhallisiksi ennakkoon todettuja.

Testaus voidaan suorittaa myös siten, että ihmisryhmä muodostetaan muista testaukseen osallistuvista ohjaajista koirineen. Tarkoituksena on tarkastella testattavan koiran käyttäytymistä niin ihmisryhmää kuin muita koiriakin kohtaan.

Minkäänlaista aggressiivisuutta ei sallita sinä aikana kun ohjaaja ja koira liikehtivät ryhmässä.

Koiran asenne:

Koiran reaktiot ja asenne epätavalliseen tapahtumaan testataan seuraavalla tavalla.

Esineen putoaminen, erilaiset yllättävät, kovat äänet: ohjaaja asettaa koiransa makuulle 4-5 m päähän ihmisryhmästä, johon ohjaaja itse liittyy. Yksi ryhmän jäsenistä pudottaa ilman uhkaleitä, mutta kovaäänisesti, esimerkiksi metallisen paimensauvan maahan ja tuomari tarkastelee koiran reaktioita.

Hyväksyttäviä reaktioita ovat kiinnostus, tarkkaavaisuus, välinpitämättömyys kun taas koiran ei tulisi osoittaa ärsyyntyneisyyttä, epäluuloisuutta, pelkoa tai tarvetta paeta paikaltaan.

Tuomarin merkistä ohjaaja palaa takaisin koiransa luo.

On tärkeää, että koiran saavuttama koulutustaso huomioidaan: mikäli sillä ei ole vielä koulutettuna paikallaoloa, koira voidaan antaa koevastaavan pideltäväksi ohjaajan liikkuessa ryhmään.

Tämä ei vaikuta arvosteluun.

Koira ei saa jäädessään koevastaavan pitelemäksi, osoittaa tätä kohtaan hätäntymistä/paniikkia/aggressiivisuutta.

Paimennustaipumukset:

Laumasta kiinnostuminen:

Tuomarin johdolla ohjaaja ja edelleen kytkettynä oleva koira siirtyvät kohti aitausta, jonne on suljettu lammasryhmä (vähintään 10 lammasta).

Ohjaaja saa tuomarin ohjeiden mukaan kannustaa koiraansa kiinnostumaan lampaista. Tuomarin merkistä ohjaaja ja koira palaavat kokeen aloituspaikkaan, joka sijaitsee n 30 m päässä lammassaitauksesta.

Tästä lähestymisestä alkaen tuomari ryhtyy arvostelevaan koiran paimennustaipumuksia.

Lauman lähestyminen:

Luvan saatuaan ohjaaja irrottaa koiran hinnasta ja lähtee kulkemaan hitaasti takaisin aitausta kohti. Koira ei saa käskyttää tai ohjata millään tavoin.

Koiran käyttäytymistä arvioidaan sen lammasryhmää kohtaan osoittaman mielenkiinnon/ välinpitämättömyyden ja eleiden perusteella,

Määreitä ovat: kiinnostus, välinpitämättömyys, sijaistoiminnot, leikkisyys, pelko, aggressiivisuus.

Kosketus laumaan:

Jos koira suorittaa onnistuneesti lauman lähestymisen, se voidaan viedä aitaukseen testattavaksi sen käyttäytymistä lauman kanssa lähietäisyydellä.

Koira pidetään tuomarin harkinnan mukaan kytkettynä niin kauan että sen elekielestä voidaan varmistaa, että se on hallittavissa myös vapaana ollessa.

Koiran kykyä saada lauma haltuunsa, tarvetta koota ja kerätä ryhmää, arvioidaan.

Koe keskeytetään heti jos koira osoittaa ainuttakaan merkkiä aggressiivisuudesta tai hallitsemattomuudesta. Mikäli koira pelästyy, ohjaaja saa rauhoittaa sitä ennen aitauksesta poistumista.

ARVOSTELUOHJEET:

Koiran reaktiot näiden testin osa-alueiden aikana kertovat sen synnynnäisistä, vaistomaisista toiminnoista, mutta myös sen luonteen mahdollisuuksista sopeutua paimennustyössä vastaan tuleviin erilaisiin ärsykkeisiin ja tilanteisiin,

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon:

Luontaiset ominaisuudet ovat olemassa ilman aiempaa oppimista.

Ne kuuluvat koiran perinnöllisiin ominaisuuksiin siinä kuin ruumin rakennekin.

Testin osa-alueissa koiran tapa reagoida ärsykkeisiin riippuu monen eri tekijän yhteisvaikutuksesta, mutta testin suorittaminen mahdollisimman nuorelle koiralle antaa enemmän tilaa koiralle toimia perinnöllisin ominaisuuksin. Mitä enemmän koiralle karttuu ikää, koulutusta ja elämäkokemuksia, sen suuremman merkityksen nämä osatekijät saavat sen käyttäytymisessä ja sitä vaikeampaa on tarkastella sitä, mikä koirassa on ominaista ja mikä opittua.

Paimennustestauksen tulisi parhaimmillaan toimia tulkkina ohjaajalle niistä asioista, jotka on hyvä ottaa huomioon jatkettaessa koiran kasvattamista, kouluttamista paimennustyöhön tai toisaalta: mitkä ominaisuudet estävät/vaikeuttavat koiran valikoitumista paimennustyöhön.

Ajanjakso 7-24 kk, Ikä, sukupuoli, ympäristö:

Koiranpentu on ohittanut varhaisen nuoruutensa, eikä se vielä ole elämäkokemuksen seurauksena muuttanut merkittävästi luontaista käyttäytymistään.

Sukupuolileima vaikuttaa koiran reaktioihin.

Koiran elämänpiiri alkaa pikkuhiljaa näkyä koirassa: luontaisten ominaisuuksien esilletuloon alkaa vaikuttaa yhä merkityksellisemmin myös se

eläkö se laumassa vai ainoana koirana, perheessä vai yhden ihmisen seurana, kaupungissa vai maaseudulla, toimiiko se aktiivisena harrastuskoirana,

Arvioinnin haasteena on nimenomaan luontaisten käytösmallien löytäminen ja tarkasteleminen näiden tekijöiden alta.

Koiraa arvioitaessa sen koulutustasoa ei tule arvostaa yli luontaisen, paimennustyössä ensisijaisen tärkeän yhteistyöhalukkuuden. Testauksen aikana siirtymät osa-alueesta toiseen sallivat koiran osoittaa halukkuutensa pitää yllä kontaktia ohjaajaansa. Tarkastelun kohteena tulee myös olla koiran suhde ohjaajaansa reaktiohetkinä: hakeeko se turvaa/tukea ohjaajasta, onko se itsenäinen/röyhkeä/kunnioittamaton, aggressiivinen/välinpitämätön ohjaukselle. Pysyykö se intensiivisesti kiinnostuneena laumasta vai keskittykö ohjaajakontaktiin sijaistoimintona.

Laadulliset vaatimukset:

Koira voidaan arvostella eri osa-alueissa osoittamien reaktioiden perusteella:

Paimennustaipumustestaus hyväksytyt:

Koira omaa luontaisia paimennustaipumuksia, mikäli se on testauksen aikana osoittanut selkeästi kiinnostuksensa laumaa ja sen hallintaa kohtaan eikä ole osoittanut pelkoa eikä aggressiivisuutta.

Suosittelaa uudelleentestattavaksi:

Koiraa suositellaan uudelleentestattavaksi 3 seuraavan kuukauden kuluessa testipäivämäärästä lukien, mikäli tuomari kokee sen osoittaneen vain vähäistä mielenkiintoa tai ei ollenkaan mielenkiintoa laumaa kohtaan tai jos se nuoren ikänsä vuoksi on enemmän kiinnostunut leikkimisestä kuin lauman lähestymisestä.

Mikäli koira ei ole maltillinen, se ei välttämättä tarkoita etteikö sitä voisi kouluttaa paimentamiseen, vaan sitä, että testauspäivänä sen luonnolliset ominaisuudet eivät ole tulleet esille käyttäytymisen perusteella.

Hylätty:

Jos koiran kokeen aikana osoittamat reaktiot eri ärsykkeisiin ja testin osa-alueisiin ovat osoittaneet, ettei koira sovellu paimennuskäyttöön.

Hylkääviä käyttäytymismalleja ovat äärimmäinen arkuus /aggressiivisuus/selkeä saalistuskäyttäytyminen.